

WZÓR UMOWY

W dniu ..... 2023 r. we Wrocławiu pomiędzy:

Akademią Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki z siedzibą we Wrocławiu (51-147),
ul. P. Czajkowskiego 109,

NIP: 896-10-00-117, REGON: 930388062,

reprezentowaną przez:

Rektora-Komendanta – gen. bryg. dr. hab. Piotra PŁONKĘ

zwaną dalej: Zamawiającym lub AWL,

a

..... z siedzibą w ....., wpisanego do Krajowego

Rejestru Sądowego ..... NIP: ....., REGON: .....,

zwanym dalej: Wykonawcą,

zawarta została umowa następującej treści:

Podstawę zawarcia umowy stanowi wynik postępowania prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego nr **WNP/445/PN/2023**, rozstrzygniętego w dniu .....2023 r., zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1710 ze zm.; dalej jako: PZP); pt.:

ROZBUDOWA INSTALACJI TELETECHNICZNYCH W BUDYNKU NR 113 NA TERENIE AKADEMII WOJSK LĄDOWYCH PRZY UL. CZAJKOWSKIEGO 109 WE WROCŁAWIU

§ 1

Przedmiot umowy

1. Zamawiający – na podstawie przeprowadzonego postępowania – zleca Wykonawcy wykonanie robót budowlanych polegających na rozbudowie instalacji teletechnicznych w budynku nr 113 na terenie Akademii Wojsk Lądowych przy ul. Czajkowskiego 109 we Wrocławiu, zwanych dalej przedmiotem umowy.
2. Roboty budowlane oznaczają pełen zakres robót budowlano-montażowych, robót rozbiórkowych, robót demontażowych i montażowych, prac konserwatorskich, dostaw urządzeń i wyposażenia (*jeśli dotyczy*) oraz usług budowlanych w zakresie określonym w ust. 1 niniejszego paragrafu i opisanym w dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych (załącznik nr 1 do niniejszej umowy).
3. Zrealizowanie przedmiotu umowy oznacza:
  - 1) wykonanie prac określonych w ust. 1 i 2 niniejszego paragrafu;
  - 2) uzyskanie odbioru robót budowlanych przez Zamawiającego;
  - 3) uzyskanie pozwolenia na użytkowanie, *chyba że przepisy określają inne wymagania niezbędne do przystąpienia do użytkowania.*
4. Ilekroć w niniejszej umowie mowa jest o pozwoleniu na użytkowanie należy przez to rozumieć ostateczną bezwarunkową decyzję o pozwoleniu na użytkowanie lub ostateczne warunkowe decyzje o pozwoleniu na użytkowanie z tym zastrzeżeniem, że warunki wynikające z decyzji warunkowych nie mogą wynikać z niezgodności z przepisami lub z umową, w tym w szczególności z dokumentacją projektową lub z wadliwościami zrealizowanych robót budowlanych.
5. Integralną część umowy stanowią:
  - 1) oferta Wykonawcy – załącznik nr 1,
  - 2) dokumentacja projektowa pn.: Rozbudowa instalacji teletechnicznych w budynku nr 113 na terenie Akademii Wojsk Lądowych przy ul. Czajkowskiego 109 we Wrocławiu (w postaci elektronicznej na płycie CD/DVD) oraz STWiORB – załącznik nr 2,
  - 3) druk oświadczenia podwykonawcy o częściowym rozliczeniu – załącznik nr 3,
  - 4) druk oświadczenia podwykonawcy o całkowitym rozliczeniu – załącznik nr 4,
  - 5) specyfikacja sprzętu i wyposażenia (wzór) – załącznik nr 5,
  - 6) wykaz środków trwałych (urządzeń i wyposażenia) (wzór) – załącznik nr 6,
  - 7) taryfikator kar za nieprzestrzeganie zasad i przepisów BHP na budowie – załącznik nr 7,
  - 8) karta zatwierdzenia / zmiany materiału (wzór) – załącznik nr 8,
  - 9) opis przedmiotu zamówienia – załącznik nr 9,
  - 10) wzór harmonogramu rzeczowo-finansowego – załącznik nr 10,
  - 11) karta rozliczeń mediów – załącznik nr 11
  - 12) Instrukcja Bezpieczeństwa Przemysłowego - załącznik nr 12

6. W przypadku rozbieżności w ustaleniach poszczególnych dokumentów wskazanych w ust. 6, będą one odczytywane w następującej kolejności:
  - 1) niniejsza umowa,
  - 2) dokumentacja projektowa oraz STWiORB,
  - 3) opis przedmiotu zamówienia,
  - 4) oferta Wykonawcy.

§2

Dokumentacja techniczna

1. Wykonawca zobowiązuje się wykonać przedmiot zamówienia zgodnie ze Specyfikacją Techniczną Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych (dalej: STWiORB), dokumentacją projektową, opisem przedmiotu zamówienia (określającym m. in. wytyczne realizacyjne), niniejszą umową, decyzją udzielającą pozwolenia na wykonanie robót budowlanych, obowiązującymi warunkami technicznymi, wydanymi uzgodnieniami i normami. Uznaje się, że w zakresie rzeczowym robót powierzonym Wykonawcy do wykonania mieszczą się wszystkie roboty pośrednio i wprost wynikające z niniejszej umowy, opisane w dokumentacji projektowej, opisie przedmiotu zamówienia oraz wydanych decyzjach i uzgodnieniach, dotyczące zakresu określonego w § 1 ust. 1 niniejszej umowy.
Każda zmiana sposobu (metody) wykonania robót proponowana przez Wykonawcę wymaga uprzedniej pisemnej akceptacji Zamawiającego po jej – również pisemnym – zaakceptowaniu przez nadzór inwestorski. Koszt wprowadzenia takiej zmiany do dokumentacji projektowej obciąża Wykonawcę, zaś Zamawiający nie będzie ponosić z tego tytułu jakichkolwiek kosztów. Wykonawca nie będzie dochodzić z tego tytułu jakichkolwiek roszczeń, za wyjątkiem sytuacji przewidzianych niniejszą umową.
2. Wykonawca oświadcza, że zapoznał się z dokumentacją projektową, w tym w szczególności z projektem wykonawczym, i nie zgłasza do niego żadnych zastrzeżeń.
3. Wykonawca zobowiązuje się do wykorzystania dokumentacji projektowej wyłącznie na potrzeby realizacji przedmiotu umowy.
4. Po zakończeniu realizacji robót budowlanych Wykonawca sporządzi na własny koszt dokumentację powykonawczą (w wersji papierowej oraz w zapisie cyfrowym), spełniającą wymogi prawa budowlanego, obejmującą wszelkie zmiany dokonane w toku prowadzonych robót.

§3

Terminy i miejsce

1. Strony ustalają następujące terminy wykonania przedmiotu umowy:
  - a) rozpoczęcia: .....2023 r.,
  - b) zakończenia: .....2024 r.
2. Za termin rozpoczęcia robót uznaje się dzień następny po podpisaniu umowy, natomiast termin zakończenia wykonania przedmiotu umowy przyjmuje się datę zgłoszenia gotowości do odbioru końcowego przedmiotu umowy zgodnie z § 10 ust. 7 niniejszej umowy (odbiór końcowy) i przekazania Zamawiającemu kompletu dokumentów, o których mowa w § 10 ust. 5 niniejszej umowy, pod warunkiem pisemnego potwierdzenia przez inspektorów nadzoru gotowości do odbioru robót na zgłoszeniu Wykonawcy.
3. Za zakończenie realizacji przedmiotu umowy uznaje się zakończenie wykonania wszystkich prac i czynności objętych niniejszą umową wraz ze złożeniem kompletnych dokumentów, potwierdzone przez Zamawiającego i Inspektora Nadzoru.
4. Wszelkie prace i roboty budowlane objęte niniejszą umową wykonywane będą na działce oznaczonej geodezyjnie nr 2/5 (AM-15, obręb: Karłowice), a położonej we Wrocławiu przy ul. P. Czajkowskiego 109.

§4

Wynagrodzenie Wykonawcy

1. Wynagrodzenie za przedmiot umowy ustala się w formie ryczałtu na kwotę:
kwota umowna brutto: ..... zł (słownie: ..... złotych i 00/100), w tym netto: ..... zł (słownie: ..... złotych i 00/100), oraz VAT (.....%): ..... zł (słownie: ..... złotych i 00/100).
2. Kwota umowna brutto obejmuje wszelkie nakłady potrzebne do kompleksowego wykonania przedmiotu umowy, określonego w jej § 1. Kwota umowna brutto obejmuje również wszelkie obciążenia o charakterze publiczno-prawnym związane z realizacją przedmiotu umowy, a w szczególności podatek od towarów i usług w wysokości wynikającej z właściwych przepisów. Wykonawca nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia brutto, określonego w niniejszym paragrafie, w przypadkach nieprzewidzianych w umowie nawet, jeżeli w chwili zawarcia umowy nie mógł przewidzieć lub nie przewidział wszystkich kosztów niezbędnych do prawidłowej realizacji przedmiotu umowy.
3. Zmiana stawki podatku od towarów i usług w okresie realizacji niniejszej umowy w drodze zmian w obowiązujących przepisach, wydania decyzji określającej niższą obowiązującą stawkę podatku VAT itp.,

nie stanowi podstawy do zmiany wynagrodzenia Wykonawcy netto, a odpowiedniej zmianie ulega kwota wynagrodzenia brutto oraz kwota podatku VAT.

4. Z chwilą wystąpienia podstawy do zmiany, o której mowa w ust. 3 powyżej (tj. z chwilą: wejścia w życie powszechnie obowiązujących przepisów prawa zmieniających stawkę podatku VAT pozostającą w związku z realizacją przedmiotu niniejszej umowy, wydania ostatecznej decyzji określającej niższą stawkę podatku VAT), następuje ona automatycznie. Celem potwierdzenia dokonanej zmiany Strony zobowiązują się zawrzeć aneks do niniejszej umowy zmieniający wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 powyżej. Jednocześnie Strony zgodnie oświadczają, że ewentualny brak zawarcia tego aneksu nie wpłynie na skuteczność zmiany, o której mowa w ust. 3 powyżej.

§ 5

Warunki płatności

1. Rozliczenie realizacji przedmiotu umowy będzie się odbywało fakturami częściowymi i fakturą końcową.
2. Rozliczenie realizacji przedmiotu umowy będzie miało charakter przejściowy i nastąpi na podstawie:
  - a) **faktur częściowych, stanowiących łącznie do 80% wartości brutto umowy,**
  - b) **faktury końcowej** obejmującej pozostałą (niezafakturowaną) część wynagrodzenia brutto umowy, po zakończeniu całości robót i dokonaniu odbioru końcowego robót.
3. Rozliczenia okresowe następować będą nie częściej niż raz w miesiącu, a podstawą do wystawienia faktury częściowej będą następujące dokumenty, załączone każdorazowo do faktury częściowej:
  - a) kopie protokołów odbioru częściowego robót, zgodnie z aktualnym harmonogramem rzeczowo-finansowym;
  - b) potwierdzenia przelewów wymagalnego wynagrodzenia brutto podwykonawcom i dalszym podwykonawcom za roboty budowlane zafakturowane w fakturze częściowej oraz ich oświadczenia potwierdzające, że otrzymali oni wymagalne wynagrodzenie na podstawie odpowiednich zaakceptowanych przez Zamawiającego umów (między Wykonawcą i podwykonawcą lub podwykonawcą i dalszym podwykonawcą) – wg załącznika nr 4 do niniejszej umowy;
  - c) podpisana przez osoby upoważnione do reprezentacji Wykonawcy kompletna lista (wykaz) podwykonawców i dalszych podwykonawców, zaakceptowanych przez Zamawiającego;
  - d) oświadczenie Wykonawcy, że do realizacji przedmiotu umowy nie zostali zatrudnieni inni podwykonawcy i dalsi podwykonawcy ponad tych, których zaakceptował Zamawiający;
  - e) zatwierdzony aktualny harmonogram rzeczowo-finansowy;
  - f) specyfikacja zawierająca wykaz wyposażenia wraz z cenami jednostkowymi, zgodnie z załącznikiem nr 6 do niniejszej umowy;
4. Rozliczenie końcowe nastąpi po zakończeniu i odbiorze końcowym robót, a podstawą do wystawienia faktury końcowej będzie protokół odbioru końcowego robót – bez żadnych uwag i zastrzeżeń oraz następujące dokumenty załączone do faktury końcowej:
  - a) kopia protokołu odbioru końcowego robót;
  - b) potwierdzenia przelewów całości wynagrodzenia brutto podwykonawcom i dalszym podwykonawcom za wykonane roboty budowlane oraz ich oświadczenia potwierdzające, że otrzymali oni całe wynagrodzenie na podstawie odpowiednich zaakceptowanych przez Zamawiającego umów (między Wykonawcą i podwykonawcą lub podwykonawcą i dalszym podwykonawcą) – wg załącznika nr 5 do niniejszej umowy;
  - c) podpisana przez osoby upoważnione do reprezentacji Wykonawcy kompletna lista (wykaz) podwykonawców i dalszych podwykonawców, zaakceptowanych przez Zamawiającego;
  - d) oświadczenie Wykonawcy, że do realizacji przedmiotu umowy nie zostali zatrudnieni inni podwykonawcy i dalsi podwykonawcy ponad tych, których zaakceptował Zamawiający;
  - e) zatwierdzony aktualny harmonogram rzeczowo-finansowy;
  - f) specyfikacja zawierająca wykaz wyposażenia wraz z cenami jednostkowymi, zgodnie z załącznikiem nr 6 do niniejszej umowy (*jeżeli wymagana*);
  - g) kopia decyzji o pozwoleniu na użytkowanie, *jeśli decyzja ta będzie wymagana* lub zaświadczenie właściwego organu o braku sprzeciwu do zgłoszenia zakończenia robót.
5. Wynagrodzenie płatne będzie przelewem na rachunek Wykonawcy, wskazany na fakturze, w terminie 30 dni od dnia otrzymania przez Zamawiającego prawidłowo wystawionej faktury oraz kompletu dokumentów. Dopuszcza się doręczenie faktury elektronicznej, wystawionej i przekazanej w dowolnym formacie elektronicznym, np. XML, PDF albo poprzez Platformę Elektronicznego Fakturowania <https://brokerpefexpert.efaktura.gov.pl/> na adres PEF: 8961000117 albo też pocztą elektroniczną na adres: fakturyzakup@awl.edu.pl.
6. Wykonawca oświadcza, że wskazany na fakturze rachunek bankowy związany jest z prowadzoną działalnością gospodarczą i znajduje się w wykazie podmiotów zarejestrowanych jako podatnicy VAT, niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT, zwanym „białą listą”, a w razie niedopełnienia tego obowiązku zobowiązuje się ponosić wszelkie obciążenia nałożone przez organy

- podatkowe na Zamawiającego w ramach odpowiedzialności solidarnej, w szczególności wynikające z art. 105a ustawy o podatku od towarów i usług.
7. Złożenie faktury bez któregokolwiek z załączników wymienionych odpowiednio w ust. 3 lub 4 niniejszego paragrafu nie powoduje powstania obowiązku dokonania płatności przez Zamawiającego. Faktura zostanie zapłacona w terminie, o którym mowa w ust. 5 niniejszego paragrafu, liczonym od dnia dostarczenia Zamawiającemu ostatniego z wymaganych załączników do faktury.
  8. W przypadku otrzymania błędnie wystawionej faktury VAT Zamawiający poinformuje o tym Wykonawcę, a Wykonawca zobowiązany jest do skorygowania faktury VAT zgodnie z obowiązującymi przepisami. Do czasu doręczenia Zamawiającemu korekty termin płatności faktury, o którym mowa w ust. 5, ulega zawieszeniu.
  9. W sytuacji stwierdzenia przez Zamawiającego omyłek w fakturze, które podlegają zmianie poprzez wystawienie noty korygującej (m. in.: nazwa podmiotu, błąd w NIP), Zamawiający wystawi notę korygującą i prześle Wykonawcy do akceptacji. Do czasu otrzymania od Wykonawcy potwierdzonej noty korygującej, akceptującej naniesione poprawki, termin zapłaty faktury, o którym mowa w ust. 5, ulega zawieszeniu.
  10. Zapłata wynagrodzenia należnego Wykonawcy uwarunkowana jest złożeniem wykazu wszystkich podwykonawców, rozliczeniem się ze wszystkimi podwykonawcami oraz przedstawieniem przez Wykonawcę dowodów od wszystkich podwykonawców, w tym dalszych podwykonawców, potwierdzających zapłatę całości należnego im wynagrodzenia z tytułu podwykonawstwa, chociażby termin płatności jeszcze nie upłynął, oraz ich oświadczenia potwierdzające, że otrzymali oni całe wynagrodzenie na podstawie odpowiednich zaakceptowanych przez Zamawiającego umów (między Wykonawcą i podwykonawcą lub podwykonawcą i dalszym podwykonawcą) – odpowiednio wg załączników nr 4 lub 5 do niniejszej umowy, a w przypadku braku podwykonawców – oświadczenia Wykonawcy o braku podwykonawców.
  11. Jeżeli rozliczenie z podwykonawcami lub dalszymi podwykonawcami dokonywane jest całościowo lub częściowo w drodze potrącenia wzajemnych wierzytelności, Wykonawca przedłoży stosowne oświadczenia o potrąceniu wraz z dowodem jego nadania listem poleconym lub dowodem doręczenia oświadczenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, a także wraz z pisemnym potwierdzeniem podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy, iż dokonane potrącenie potwierdza. Jeżeli rozliczenia z podwykonawcami i dalszymi podwykonawcami nie będą ostateczne (brak będzie w ogóle oświadczeń o otrzymaniu wymagalnego wynagrodzenia lub będą one częściowe), Zamawiający może zatrzymać z dowolnej faktury lub faktur Wykonawcy część wynagrodzenia brutto określonego w § 4 ust. 1 równą wysokości spornej lub niezapłaconej kwoty – do czasu ostatecznego wyjaśnienia rozliczeń z podwykonawcami, przez np. akceptujące oświadczenie podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy, prawomocny wyrok sądowy lub potwierdzenie dokonania zapłaty. Art. 447 ust. 2 pkt 1 PZP stosuje się odpowiednio. Zamawiający może również na podstawie art. 465 ust. 5 PZP oraz § 9 ust. 14 niniejszej umowy i na zasadach tam określonych dokonać zapłaty bezpośredniej na rzecz podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy lub dokonać złożenia kwoty potrzebnej na pokrycie wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy do depozytu sądowego.
  12. W przypadku wielokrotnego (minimum dwukrotnego) dokonywania bezpośredniej zapłaty podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, lub konieczności dokonania bezpośrednich zapłat na sumę większą niż 10% wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego, Zamawiający ma prawo od umowy w sprawie zamówienia publicznego odstąpić z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy.
  13. Wykonawca nie może bez uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego dokonać cesji wierzytelności wynikających z niniejszej umowy lub w jakikolwiek inny sposób obciążyć należnego mu wynagrodzenia na rzecz osób trzecich.
  14. Zamawiający zastrzega sobie prawo potrącen z dowolnej należności Wykonawcy wszelkich zobowiązań finansowych Wykonawcy wobec Zamawiającego wynikających nie tylko z niniejszej umowy. Wykonawca nie jest uprawniony do przedstawiania do potrącenia swoich należności i zobowiązań w stosunku do Zamawiającego, wynikających z niniejszej umowy, bez uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego.

§ 6

Zabezpieczenie należytego wykonania umowy

1. Wykonawca zgodnie z treścią art. 449 oraz art. 452 PZP wnosi zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 5% ceny całkowitej podanej w ofercie, tj. .... PLN (słownie: ..... złotych i 00/100) przed podpisaniem umowy w formie gwarancja ubezpieczeniowa.
2. Strony postanawiają, że zabezpieczenie na okres rękojmi za wady lub gwarancji stanowić będzie 30% kwoty zabezpieczenia należytego wykonania umowy.
3. Zamawiający zwróci Wykonawcy wniesione przez niego zabezpieczenie należytego wykonania umowy według następujących zasad:

- a) 70% zabezpieczenia – w ciągu 30 dni od dnia podpisania bezwarunkowego protokołu odbioru końcowego lub warunkowego protokołu odbioru końcowego wraz z protokołem potwierdzającym usunięcie wad i usterek,
  - b) 30% zabezpieczenia, pozostawionego na pokrycie roszczeń z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji – w ciągu 15 dni po upływie okresu rękojmi za wady i gwarancji; jeżeli część zabezpieczenia zostanie wykorzystana na pokrycie kosztów związanych z usuwaniem wad ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji, to zwrotowi podlega pozostała – po potrąceniu – część zabezpieczenia.
4. W przypadku wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w pieniądzu, Zamawiający zwróci je wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, o ile przechowywane będą na rachunku oprocentowanym, pomniejszonymi o koszty prowadzenia rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek Wykonawcy.
  5. W razie złożenia przez Wykonawcę na podstawie art. 451 ust. 1 PZP wniosku o zmianę formy zabezpieczenia na jedną z form przewidzianych w art. 450 ust. 1 tejże ustawy strony zawrą aneks do niniejszej umowy, zmieniający treść ust. 1 niniejszego paragrafu, celem potwierdzenia dokonanej zmiany. Zmiana formy zabezpieczenia dokonuje się z chwilą złożenia przez Wykonawcę stosownego oświadczenia Zamawiającemu, o ile ustanowione na podstawie aneksu do umowy zabezpieczenie spełniać będzie wszystkie warunki określone w niniejszym paragrafie.
  6. W razie ustanowienia przez Wykonawcę zabezpieczenia należytego wykonania umowy w formie gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej lub złożenia przez Wykonawcę wniosku o zmianę zabezpieczenia na tę formę, gwarancja ta winna być gwarancją płatną na pierwsze żądanie i bezwarunkową. Sądem właściwym dla rozstrzygania sporów na gruncie gwarancji winien być sąd polski właściwy miejscowo dla siedziby Zamawiającego (Beneficjenta gwarancji). Gwarancja winna być sporządzona w języku polskim. Jeśli gwarancja poza językiem polskim sporządzona będzie również w innym języku, w razie rozbieżności między wersjami językowymi decydująca będzie polska wersja językowa. Prawem właściwym dla rozstrzygania sporów na gruncie gwarancji będzie prawo polskie, a sądem właściwym do rozstrzygania sporów – sąd właściwy miejscowo dla siedziby Zamawiającego.
  7. W razie ustanowienia przez Wykonawcę zabezpieczenia należytego wykonania umowy w formie poręczenia banku, spółdzielczej kasy oszczędnościowo – kredytowej lub podmiotów, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości lub złożenia przez Wykonawcę wniosku o zmianę zabezpieczenia na tę formę, poręczenie winno wprost określać, iż poręczyciel odpowiada jak współdłużnik solidarny. Sądem właściwym dla rozstrzygania sporów na gruncie stosunku poręczenia winien być sąd polski właściwy miejscowo dla siedziby Zamawiającego. Dokument zawierający oświadczenie poręczyciela winien być sporządzony w języku polskim. Jeśli dokument zawierający oświadczenie poręczyciela poza językiem polskim sporządzony będzie również w innym języku, w razie rozbieżności między wersjami językowymi decydująca będzie polska wersja językowa. Prawem właściwym dla rozstrzygania sporów na gruncie stosunku poręczenia będzie prawo polskie, a sądem właściwym do rozstrzygania sporów – sąd właściwy miejscowo dla siedziby Zamawiającego.
  8. W razie ustanowienia przez Wykonawcę zabezpieczenia należytego wykonania umowy w formie gwarancji bankowej wystawianej przez bank spółdzielczy lub złożenia przez Wykonawcę wniosku o zmianę zabezpieczenia na tę formę, poza spełnieniem warunków określonych w ust. poprzedzającym Wykonawca winien wykazać, iż bank spółdzielczy (Gwarant) posiada – zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających – zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na wykonywanie czynności bankowych polegających na udzielaniu gwarancji oraz, iż gwarancja udzielona została w zakresie i trybie uzgodnionym z bankiem zrzeszającym.
  9. W razie ustanowienia zabezpieczenia w formie innej niż pieniężna ustanawia się je na okres nie krótszy niż 5 lat. Wykonawca nie później niż na 30 dni przed upływem okresu obowiązywania poprzedniego zabezpieczenia zobowiązany jest do przedłużenia zabezpieczenia lub wniesienia nowego zabezpieczenia. Jeśli Wykonawca nie wypełni tego obowiązku, Zamawiający zrealizuje dotychczasowe zabezpieczenie i ustanowi nowe zabezpieczenie pieniężne z uzyskanych kwot. Powyższe uprawnienie Zamawiającego wynikać będzie z treści każdego zabezpieczenia ustanowionego w formie innej niż pieniężna.
  10. Wykonawca zobowiązany jest do utrzymywania zabezpieczenia przez całe okresy, o których mowa w ust. 3 lit. a i b niniejszego paragrafu. Jeżeli na skutek jakichkolwiek okoliczności, w szczególności ogłoszenia upadłości Gwaranta lub innych zdarzeń zależnych lub niezależnych od Stron, z wyłączeniem wyłącznej winy Zamawiającego, Zamawiający utraci w trakcie realizacji niniejszej umowy zabezpieczenie należytego wykonania umowy, Wykonawca niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 14 dni, ustanowi nowe zabezpieczenie w wysokości nie niższej niż wynikająca z niniejszej umowy. W razie braku ustanowienia przez Wykonawcę zabezpieczenia należytego wykonania umowy zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy, Zamawiający może, aż do ustanowienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy, wstrzymać wszelkie płatności na rzecz Wykonawcy. Wstrzymanie płatności nie zwalnia Wykonawcy z jakichkolwiek obowiązków Wykonawcy określonych w niniejszej umowie.

11. W razie przedłużenia terminu wykonania przedmiotu umowy z powodu okoliczności opisanych w § 14 ust. 3 niniejszej umowy, Wykonawca – w terminie 7 dni od dnia zawarcia aneksu przedłużającego termin realizacji – przedłoży odpowiedni dokument potwierdzający obowiązywanie zabezpieczeń należytego wykonania umowy, pod rygorem zapłaty kary umownej, o której mowa w § 12 ust.1 lit. j niniejszej umowy.

§ 7

Obowiązki i uprawnienia Zamawiającego

1. Zamawiający przekaze Wykonawcy dokumentację wskazaną w załączniku nr 3 do niniejszej umowy – w 1 egzemplarzu w terminie do 3 dni roboczych od dnia zawarcia umowy. Dokumentacja przekazana przez Zamawiającego stanowi jego własność i nie może być udostępniana osobom trzecim bez zgody Zamawiającego (nie dotyczy podwykonawców). Zostanie ona zwrócona Zamawiającemu wraz ze zgłoszeniem gotowości do odbioru końcowego (projekt wykonawczy może zostać wykorzystany po zmianach jako dokumentacja powykonawcza). Zamawiający przekaze kierownikowi budowy/Wykonawcy protokolarnie teren budowy oraz dzienniki budowy w terminie do 7 dni roboczych od daty rozpoczęcia realizacji przedmiotu umowy, określonej w § 3 ust. 1 lit. a niniejszej umowy, pod warunkiem przekazania Zamawiającemu dokumentów, o których mowa w § 7 ust. 4.
2. Zamawiający określa rozpoczęcie robót jako datę przypadającą do 3 dni roboczych po dacie przekazania terenu budowy, o której mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu.
3. Zamawiający zapewnia podłączenie mediów, w tym wskaże dostęp do wody, energii elektrycznej i sposobu odprowadzenia ścieków. Prace przyłączeniowe muszą być ujęte w kosztach przygotowania terenu wykonywania robót Wykonawcy.
4. Najpóźniej do dnia protokolarnego przekazania terenu budowy kierownik budowy / Wykonawca dostarczy Zamawiającemu plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (BIOZ), sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami wraz z danymi osób funkcyjnych z niezbędnymi dokumentami. Zaniechanie dostarczenia planu BIOZ stanowi przeszkodę w rozpoczęciu realizacji przedmiotu umowy. Za opóźnienie powstałe z tej przyczyny odpowiada Wykonawca.
5. Zamawiający ustanowi branżowych inspektorów nadzoru posiadających określone prawem uprawnienia do nadzorowania robót. Wykaz ustanowionych przez Zamawiającego inspektorów nadzoru Zamawiający przedstawi Wykonawcy w terminie do 7 dni roboczych od dnia zawarcia umowy.
6. O zmianie osoby pełniącej funkcję inspektora nadzoru w danej branży bądź specjalności i ustanowieniu innego inspektora Zamawiający każdorazowo powiadamia na piśmie Wykonawcę, z co najmniej 7-dniowym wyprzedzeniem.
7. Zamawiający udzieli Wykonawcy – na jego żądanie – pełnomocnictw niezbędnych do prawidłowej realizacji niniejszej umowy. Dokument pełnomocnictwa przygotowuje Zamawiający na podstawie informacji o osobie i zakresie umocowania, które Wykonawca przekaze Zamawiającemu z co najmniej 7-dniowym wyprzedzeniem w stosunku do potrzeb (w wersji papierowej i elektronicznej edytowalnej) do podpisu Zamawiającemu.
8. W trakcie realizacji niniejszej umowy Zamawiający uprawniony jest do wykonywania czynności kontrolnych odnośnie spełniania przez Wykonawcę lub podwykonawcę wymogu, o którym mowa w art. 95 ust. 1 PZP. W szczególności Zamawiający uprawniony jest do:
  - a) żądania od Wykonawcy lub podwykonawcy przedłożenia stosownych oświadczeń lub dokumentów (np. dokumentów potwierdzających opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę; kopii umów o pracę spełniających wymogi w zakresie ochrony danych osobowych pracowników, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)),
  - b) żądania od Wykonawcy lub podwykonawcy wyjaśnień w przypadku powzięcia wątpliwości co do spełnienia wymogu z art. 95 ust. 1 PZP,
  - c) przeprowadzenia kontroli przez przedstawicieli Zamawiającego na miejscu wykonywania świadczenia,
  - d) żądania oświadczeń zatrudnionych pracowników.

§ 8

Obowiązki i uprawnienia Wykonawcy

1. Wykonawca ma obowiązek przedstawić Zamawiającemu harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji przedmiotu umowy w terminie do 10 dni roboczych od dnia zawarcia umowy, z którego powinna wynikać kolejność realizacji robót i dostaw materiałów z uwzględnieniem wymaganej technologii, czasu realizacji i terminów dostaw uzgodnionych materiałów oraz terminów wykonania elementów robót.
  - a) Harmonogram rzeczowo-finansowy musi być uzgodniony z Zamawiającym najpóźniej do dnia rozpoczęcia robót, o którym mowa w §7 ust. 2 niniejszej umowy. W tym celu Wykonawca zobowiązany jest przekazać Zamawiającemu harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji zadania (w wersji papierowej i elektronicznej w powszechnie używanym formacie edytowalnym, np. *.xls, *.doc).

- b) W przypadku zaistnienia sytuacji określonych w § 14 ust. 3 niniejszej umowy, Wykonawca zobowiązany jest do złożenia skorygowanego harmonogramu rzeczowo-finansowego, przy czym zmieniony harmonogram rzeczowo-finansowy jest wówczas podstawą do zmiany terminu wykonania przedmiotu umowy.
  - c) Jeżeli zaakceptowany przez Zamawiającego harmonogram rzeczowo-finansowy stanie się niezgodny z faktycznym postępem robót ze względu na opóźnienie w realizacji prac, niewynikające z sytuacji opisanych w § 14 ust. 3 niniejszej umowy, Wykonawca zobowiązany jest do złożenia skorygowanego harmonogramu rzeczowo-finansowego. Przedłożenie nowego harmonogramu nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku realizacji robót wg ostatniego, zatwierdzonego przez Stronę harmonogramu oraz z odpowiedzialności przewidzianej w niniejszej umowie, w szczególności z obowiązku uiszczenia kar umownych wynikających z §12 niniejszej umowy. W takim przypadku zmiana harmonogramu nie jest podstawą do zmiany terminów wykonania przedmiotu umowy.
2. Wykonawca zapewni objęcie przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach funkcje kierownika budowy oraz kierowników robót branżowych., posiadających stosowne kwalifikacje zawodowe, uprawnienia budowlane, oraz stwierdzoną przynależność do PIIB, zgodnie z obowiązującym prawem, w tym:
- a) ..... – kierownik budowy, legitymujący się uprawnieniami budowlanymi do kierowania robotami bez ograniczeń w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych bez ograniczeń, nr ewid. ....,
  - b) ..... – kierownik robót konstrukcyjno-budowlanych, legitymujący się uprawnieniami budowlanymi do kierowania robotami w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, nr ewid. ....,
  - c) ..... – kierownik robót sanitarnych, legitymujący się uprawnieniami budowlanymi do kierowania robotami w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych, nr ewid. ....,

O zmianie osób pełniących ww. funkcje Wykonawca zawiadomi Zamawiającego na piśmie, załączając odpowiednie dokumenty (uprawnienia, zaświadczenie o przynależności do odpowiedniej izby samorządu zawodowego, oświadczenie o podjęciu obowiązków) oraz wykazując, że osoby te posiadają kwalifikacje wymagane w postępowaniu przetargowym (o ile były wskazane). Wykonawca musi uzyskać pisemną zgodę na objęcie lub zmianę funkcji kierownika budowy i kierowników robót branżowych. Brak odpowiedzi ze strony Zamawiającego na pisemny wniosek wykonawcy w terminie 7 dni roboczych uznaje się za zgodę Zamawiającego.

3. O ile Zamawiający będzie miał zastrzeżenia do pracy wykonywanej przez kierownika budowy, Wykonawca zmieni go w ciągu 14 dni od dnia otrzymania od Zamawiającego polecenia jego zmiany. Zapisy § 8 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
4. Wykonawca na własny koszt i we własnym zakresie:
- a) urządzi teren budowy, a po zakończeniu robót uporządkuje teren budowy i przekaze go Zamawiającemu w stanie umożliwiający pełną eksploatację w terminie odbioru końcowego robót lub w terminie usunięcia wszystkich wad i usterek stwierdzonych w protokole odbioru końcowego (w sytuacji, o której mowa w § 10 ust. 11 lit. b niniejszej umowy). Do czasu zakończenia realizacji umowy Wykonawca będzie także utrzymywał ogrodzenie tymczasowe oddzielające teren budowy od terenu objętego użytkowaniem;
  - b) zabezpieczy teren budowy przed dostępem osób niepowołanych;
  - c) będzie ponosił koszty zużycia mediów w okresie realizacji robót – rozliczenie mediów nastąpi po realizacji robót budowlanych na podstawie karty rozliczeń mediów (załącznik nr 13 do niniejszej umowy);
  - d) zgłosi rozpoczęcie robót do właściwego organu.
5. Wykonawca zobowiązuje się udzielać informacji o personelu nadzorującym budowę, ilości zatrudnionych pracowników, czasie pracy oraz pracującym sprzęcie. Wykonawca zobowiązany jest do prowadzenia na bieżąco list imiennych, z oznaczeniem firmy, wszystkich osób przebywających na terenie budowy. Na każde żądanie Zamawiającego Wykonawca zobowiązany jest okazać listę osób przebywających na terenie budowy. Wykonawca zobowiązany jest do podjęcia wszelkich koniecznych i adekwatnych środków w celu zapewnienia, by osoby nieuprawnione nie przebywały na terenie budowy. Zamawiający wymaga, aby zapisy, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, znalazły się w umowach Wykonawcy z podwykonawcą. Wykonawca jest zobowiązany do wyposażenia swoich pracowników w identyfikatory lub odzież roboczą, pozwalającą w sposób jednoznaczny zidentyfikować pracownika Wykonawcy.
6. Przekazany teren budowy podlega ochronie przez Wykonawcę od kradzieży, pożaru i zalania. Zamawiający nie ponosi odpowiedzialności za materiały i urządzenia stanowiące własność Wykonawcy, jak również zainstalowane elementy lub urządzenia, od dnia przekazania terenu budowy do dnia odbioru końcowego lub

do dnia usunięcia wszystkich wad i usterek stwierdzonych w protokole odbioru końcowego (w sytuacji, o której mowa w § 10 ust. 11 lit. b niniejszej umowy).

7. Wykonawca zobowiązany jest do ochrony i zarządzania terenem budowy, ponosi odpowiedzialność za sprzęt i materiały znajdujące się na terenie budowy, w celu wykonania przedmiotu umowy, aż do zakończenia realizacji przedmiotu umowy, co nie wyłącza uprawnień Zamawiającego do nadzoru realizacji wszelkich czynności z tym związanych.
8. W czasie realizacji umowy Wykonawca będzie utrzymywał teren budowy w stanie wolnym od przeszkód komunikacyjnych oraz na bieżąco będzie usuwał wszelkie zbędne urządzenia, materiały, odpady oraz nieczystości. Ponadto Wykonawca zobowiązany jest na własny koszt do zabezpieczania obszaru, na którym prowadzone będą roboty budowlane, poprzez zastosowanie szczelnych i trwałych zabezpieczeń. Wykonawca na własny koszt oznakuje strefy prowadzonych robót poprzez umieszczenie stosownych oznaczeń informacyjnych.
9. Wszystkie roboty budowlano-montażowe muszą być wykonane zgodnie z powszechnie obowiązującymi normami państwowymi i branżowymi. Wykonawca jest odpowiedzialny za jakość zastosowanych materiałów, urządzeń i wykonywanych robót, za ich zgodność z dokumentacją projektową oraz za zgodność realizacji z zaleceniami nadzoru inwestorskiego, z obowiązującymi warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych.
10. Wykonawca zrealizuje roboty objęte niniejszą umową z materiałów, których nabycie obciąża Wykonawcę. Zastosowane będą materiały i wyroby dopuszczone do obrotu i stosowania zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wykonawca zobowiązany jest przed dostarczeniem na teren budowy materiałów i urządzeń uzyskać ich akceptację przez Zamawiającego. Wykonawca w tym celu przedłoży Zamawiającemu kartę zatwierdzenia materiału albo kartę zmiany materiału zgodnie ze wzorem, stanowiącym załącznik nr 9 do niniejszej umowy. W wypadku przedłożenia karty zatwierdzenia materiału Wykonawca dołączy do tej karty dokumentację sporządzoną w języku polskim, potwierdzającą dopuszczenie materiału lub urządzenia do stosowania w budownictwie oraz potwierdzającą, że przedstawiony do zatwierdzenia materiał lub urządzenie spełnia wszystkie cechy opisane w dokumentacji projektowej. Karta zatwierdzenia materiału podlega zatwierdzeniu przez właściwego projektanta sprawującego nadzór autorski, właściwego inspektora nadzoru oraz po uzyskaniu powyższych akceptacji – właściwego przedstawiciela Zamawiającego. Akceptacja przez nadzór autorski, nadzór inwestorski i właściwego przedstawiciela Zamawiającego bądź odmowa akceptacji powinna być udzielona w terminie 14 dni od dnia przedstawienia przez Wykonawcę kompletnego wniosku. W wypadku przedłożenia karty zmiany materiału Wykonawca dołączy niezbędną dokumentację celem wykazania, iż proponowane przez niego rozwiązanie stanowi rozwiązanie równoważne w rozumieniu przepisów ustawy PZP, a także przedstawi dokumentację wymaganą dla skutecznego złożenia karty zatwierdzenia materiału. Zamawiający może ponadto żądać przedstawienia – według swego uznania – odpowiednich rysunków warsztatowych, wykazujących wpływ proponowanych rozwiązań materiałowych lub urządzeń na pozostałe zaprojektowane elementy. Ponadto Wykonawca na swój koszt sporządzi, w uzgodnieniu z nadzorem autorskim, niezbędne aktualizacje dokumentacji wykonawczej. Akceptacja przez nadzór autorski, nadzór inwestorski i właściwego przedstawiciela Zamawiającego bądź odmowa akceptacji powinna być udzielona w terminie 14 dni od dnia przedstawienia przez Wykonawcę kompletnego wniosku.
11. Wykonawca, na każde żądanie Zamawiającego, zobowiązany jest przedstawić i przekazać Zamawiającemu dokument potwierdzający dopuszczenie do stosowania w budownictwie użytych materiałów i urządzeń. W razie wątpliwości co do jakości zastosowanych materiałów i urządzeń Zamawiający może przeprowadzić we własnym zakresie ich badania. W przypadku potwierdzenia niezgodnej z umową jakości materiałów lub urządzeń koszty ekspertyzy pokrywa w całości Wykonawca. Materiałów i urządzeń niezgodnych z umową nie można zastosować, a użyte Wykonawca usunie i zastąpi na swój koszt i ryzyko. Wykonawca również na żądanie Zamawiającego zobowiązany jest przekazać mu dokumenty określone w § 10 ust. 5, o ile na danym etapie realizacji dokumenty te posiada.
12. Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy ochrony środowiska naturalnego. Opłaty i kary za przekroczenia w trakcie realizacji robót norm określonych w odpowiednich przepisach obciążają Wykonawcę. Wszystkie skutki ujawnione po okresie realizacji robót, a wynikające z zaniedbań w czasie ich realizacji, obciążają Wykonawcę. Wykonawca będzie przestrzegał przepisów ochrony przeciwpożarowej i dotyczących BHP.
13. Wykonawca z chwilą przejęcia terenu budowy przedłoży Zamawiającemu:
  - a) polisę ubezpieczeniową obejmującą ubezpieczenie robót objętych umową (również wykonywanych przez podwykonawców i dalszych podwykonawców) od odpowiedzialności cywilnej na kwotę brutto ..... zł (słownie: ..... tysiący i 00/100 złotych) zł (*kwota umowna brutto zaokrąglona do jednego tysiąca w górę*) na jedno i wszystkie zdarzenia. Zakres ubezpieczenia obejmować będzie szkody powstałe zarówno na obszarze terenu budowy, jak również w pomieszczeniach i ich wyposażeniu bezpośrednio sąsiadujących z tym obszarem, jak i na osobach, mieniu i budynkach znajdujących się poza tym terenem, a uszkodzonych w związku z prowadzonymi robotami budowlanymi;

- b) polisę ubezpieczeniową typu CAR (Construction All Risk) obejmującą ubezpieczenie co najmniej od zniszczeń robót objętych umową, na kwotę równą całkowitemu wynagrodzeniu brutto, określonym w § 4 ust. 1 niniejszej umowy, na jedno i wszystkie zdarzenia. Minimalny zakres ubezpieczenia obejmować powinien szkody wyrządzone przez ogień, wodę, uderzenie pioruna, eksplozję, upadek pojazdu powietrznego, katastrofę budowlaną, awarię urządzeń lub instalacji obiektu oraz akcję ratowniczą prowadzoną w związku z ww. zdarzeniami.

Ubezpieczeniem objęci będą zarówno Wykonawca, jak też jego podwykonawcy i dalsi podwykonawcy. Okres ubezpieczenia w przypadku obu polis obejmować musi cały okres realizacji przedmiotu umowy przedłużony o 60 dni. Wysokość franszyzy redukcyjnej i/lub integralnej i/lub udziału własnego nie może przekroczyć 1% sumy ubezpieczenia określonych w lit. a i lit. b niniejszego ustępu.

Zamawiający dopuszcza przedłożenie polis ubezpieczeniowych nieobjmujących całego okresu realizacji umowy przedłużonego o 60 dni, jednakże Wykonawca winien przedłożyć polisę zgodną z warunkami niniejszej umowy co najmniej na 2 tygodnie przed upływem obowiązywania poprzednio przedłożonej polisy. W razie wydłużenia okresu realizacji umowy Wykonawca przedłoży polisę na dalszy okres realizacji zgodnie z zasadami określonymi w zdaniu poprzedzającym. Ust. 13a– 13c niniejszego paragrafu stosuje się odpowiednio.

- 13a. Zakres oraz warunki ubezpieczenia, jak też zmiana tych warunków, podlegają akceptacji Zamawiającego. Brak oświadczenia Zamawiającego w przedmiocie akceptacji przedłożonego ubezpieczenia w terminie 7 dni od dnia przedłożenia przez Wykonawcę Zamawiającemu kopii polisy oraz ogólnych warunków ubezpieczenia lub umowy ubezpieczenia oznacza akceptację zakresu oraz warunków ubezpieczenia lub ich zmiany.
- 13b. W razie braku akceptacji przez Zamawiającego zakresu oraz warunków ubezpieczenia lub ich zmiany Wykonawca przedłoży Zamawiającemu w terminie 7 dni od otrzymania oświadczenia Zamawiającego o braku akceptacji przedłożonego ubezpieczenia nowe ubezpieczenie. Procedura akceptacji określona w ust. 13a stosuje się.
- 13c. W razie braku akceptacji przez Zamawiającego ponownie przedłożonego ubezpieczenia lub w razie braku przedstawienia w ogóle ubezpieczenia w dniu przejęcia terenu budowy przez Wykonawcę Zamawiający ubezpieczy teren budowy w zakresie wszystkich lub niektórych ryzyk określonych w ust. 13 niniejszego paragrafu na koszt Wykonawcy. Koszt ubezpieczenia zostanie potrącony z pierwszych płatności na rzecz Wykonawcy.
14. Wykonawca ma obowiązek uczestniczyć w spotkaniach koordynacyjnych organizowanych na wniosek Zamawiającego oraz stosować się do wzajemnych ustaleń z tych spotkań.
15. W zakresie koniecznym do realizacji inwestycji Wykonawca ma obowiązek dostarczyć Zamawiającemu pisemne oświadczenia potwierdzające wypełnienie obowiązków informacyjnych z zakresu przetwarzania danych osobowych pochodzące od osób fizycznych zatrudnionych przez Wykonawcę lub współpracujących z Wykonawcą przy realizacji inwestycji. Powyższe oświadczenie dotyczyć będzie przetwarzania danych osobowych w następującym i wyłącznym zakresie: imię i nazwisko oraz firma, w której dana osoba fizyczna jest zatrudniona lub z którą współpracuje przy realizacji inwestycji. Wykonawca zobowiązany jest uzgodnić z Zamawiającym treść informacji udzielanych (w ramach wykonania obowiązków informacyjnych określonych prawem) osobie zatrudnionej przez Wykonawcę i umieścić tą treść na formularzu oświadczenia.
16. Zamawiający wymaga zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę pracowników na podstawie umowy o pracę w odniesieniu do zakresu prac polegającego na wykonaniu robót:
.....
W związku z powyższym dla ww. prac, wskazanych przez Zamawiającego, Wykonawca nie ma prawa wykonywać tych czynności z udziałem osób zatrudnionych na podstawie innego stosunku prawnego niż stosunek pracy. Jeśli przy składaniu oferty Wykonawca w tym zakresie opierał się na podwykonawcach, o których mowa w § 9 niniejszej umowy, wymóg ten stosuje się odpowiednio do podwykonawców, co Wykonawca zapewni przez zamieszczenie stosownych zapisów w umowach o podwykonawstwo.
17. Przy zawarciu umowy Wykonawca zobowiązuje się przedłożyć Zamawiającemu oświadczenie o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 95 ust. 1 PZP, według wzoru stanowiącego załącznik nr 10 do niniejszej umowy. W trakcie realizacji niniejszej umowy Wykonawca zobowiązany jest do aktualizacji oświadczenia o zatrudnieniu.
18. Wykonawca zobowiązany jest przedłożyć oświadczenia lub dokumenty, o których mowa w § 7 ust. 8 lit. a niniejszej umowy, a także złożyć wyjaśnienia, o których mowa w § 7 ust. 8 lit. b niniejszej umowy, niezwłocznie – nie później jednak niż w ciągu 3 dni od dnia wezwania go przez Zamawiającego. Wykonawca jest również zobowiązany umożliwić Zamawiającemu przeprowadzenie kontroli, o której mowa w § 7 ust. 8 lit. c niniejszej umowy. Jeżeli Zamawiający takiego wezwania nie wystosuje, Wykonawca winien przedkładać zaktualizowane oświadczenie do końca każdego miesiąca kalendarzowego realizacji niniejszej umowy.
19. Wykonawca przewidzi, że prace będą prowadzone na obiekcie zlokalizowanym w rejonie czynnych obiektów i dołoży wszelkich starań, aby w minimalnym stopniu utrudniać ich eksploatację. W szczególności

- Wykonawca zobowiązany jest prowadzić prace w sposób zapewniający jak najmniejsze zanieczyszczenie pyłem pomieszczeń i obiektów sąsiadujących.
20. Wykonawca robót zobowiązany jest do postępowania z odpadami, powstałymi w związku z realizacją przedmiotu umowy, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Kwota brutto wynagrodzenia umownego, wskazana w § 4 ust. 1, uwzględnia wszystkie koszty wywozu i zagospodarowania odpadów w sposób zgodny z przepisami powołanej wcześniej ustawy i rozporządzeń wykonawczych do niej, przy czym Wykonawca jest zobowiązany dodatkowo do dokumentowania sposobu zagospodarowania odpadów z rozbiórek stosownie do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.
21. Jeżeli wystąpi konieczność wykonania robót dodatkowych, Wykonawca jest zobowiązany zarówno do złożenia Zamawiającemu oferty, jak i do zawarcia w tym zakresie, po przyjęciu oferty przez Zamawiającego, aneksu do niniejszej umowy przewidującego ich wykonanie. W rozumieniu niniejszego ustępu robotami dodatkowymi są wszelkie nieprzewidziane w przedmiocie zamówienia roboty budowlane lub dostawy, których wykonanie jest niezbędne ze względów technicznych lub funkcjonalnych dla osiągnięcia celu realizacji niniejszej umowy. W przypadku konieczności wykonania robót dodatkowych obowiązują następujące zapisy szczegółowe:
- a) w razie stwierdzenia konieczności wykonania robót dodatkowych na podstawie protokołu konieczności Strony uzgadniają pisemnie termin na przygotowanie przez Wykonawcę oferty na wykonanie tych robót, nie krótszy jednak niż 7 dni. Wykonawca w uzasadnionych przypadkach może wnioskować o wydłużenie terminu na przygotowanie oferty. W przypadku niezłożenia przez Wykonawcę oferty na roboty dodatkowe, Zamawiający uprawniony będzie do naliczenia Wykonawcy kary umownej, o której mowa w § 12 ust. 1 lit. q niniejszej umowy;
  - b) do oferty na roboty dodatkowe Wykonawca przedłoży kosztorys szczegółowy, który zawierać będzie rozbić na poszczególne elementy robót. Kosztorys ten zostanie przygotowany w oparciu o wskaźniki nakładów określone w odpowiednich katalogach nakładów rzeczowych (KNR), bądź w innych katalogach branżowych, wskazujących nakłady rzeczowe robót budowlanych dla województwa dolnośląskiego za kwartał poprzedzający kwartał, w którym dokonywana jest wycena. W wyjątkowych przypadkach, gdy brak będzie możliwości określenia w dostępnych katalogach, o których mowa powyżej, wskaźnika nakładów rzeczowych dla konkretnego elementu robót, Wykonawca przyjmie do kalkulacji wycenę indywidualną;
  - c) do obliczenia ceny jednostkowej w ofercie należy zastosować zasady określone w niniejszym ustępie oraz zasady dotyczące kalkulacji szczegółowej, wynikające z rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym;
  - d) Wykonawca w terminie 7 dni od dnia zawarcia aneksu na wykonanie robót dodatkowych przedłoży nowy harmonogram rzeczowo-finansowy. Procedurę określoną w § 8 ust. 1 niniejszej umowy stosuje się odpowiednio;
  - e) Oferta wykonawcy na roboty dodatkowe ważna jest 60 dni od dnia jej złożenia – w nazwanym umownie terminie ważności oferty. Zamawiający bez podania przyczyn może oferty nie przyjąć, przy czym bezskuteczny upływ terminu ważności oferty nie oznacza jej przyjęcia przez Zamawiającego. Strony dopuszczają możliwość negocjowania elementów zawartych w ofercie;
  - f) W razie przyjęcia oferty przez Zamawiającego Wykonawca zobowiązany jest do zawarcia aneksu do niniejszej umowy na warunkach określonych w przyjętej ofercie, w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego, nie krótszym niż 7 dni. W przypadku niezawarcia aneksu przez Wykonawcę w wyznaczonym przez Zamawiającego terminie, Zamawiający uprawniony będzie do naliczenia Wykonawcy kary umownej, zgodnie z § 12 ust. 1 lit. r niniejszej umowy;
22. Wykonawca może, po otrzymaniu żądania złożenia oferty na wykonanie robót dodatkowych, zaproponować Zamawiającemu inny sposób lub technologię wykonania robót budowlanych lub inne dostawy, które realizować będą cel robót budowlanych. Wykonawca w takiej sytuacji przedstawi jednocześnie z ofertą obejmującą wariant podstawowy również drugą alternatywną ofertę, obejmującą wariant zamienny. Oferta obejmująca wariant zamienny oprócz wszystkich elementów, które winna zawierać oferta na wariant podstawowy, musi zawierać jednocześnie:
- a) oświadczenie Wykonawcy, że oferta zawiera wszelkie elementy i przewiduje wykonanie wszelkich czynności niezbędnych do zrealizowania robót dodatkowych i wycenę ich kosztów, w tym w szczególności koszty opracowań projektowych, uzyskiwania decyzji zamiennych pozwoleń na budowę lub innych decyzji administracyjnych, jeśli powyższe są konieczne dla realizacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami, rozwiązania proponowanego przez Wykonawcę,
  - b) szczegółowy opis techniczny proponowanego rozwiązania zamiennego lub, jeśli realizacja rozwiązania zgodnie z przepisami odrębnymi wymaga stworzenia dokumentacji projektowej, wraz z dokumentacją spełniającą wymogi dla zmiany odpowiednio projektu budowlanego i/lub wykonawczego,

- c) analizę porównawczą rozwiązania zamiennego i rozwiązania zawartego w zapytaniu Zamawiającego skierowanym do Wykonawcy.
23. Do oferty na wariant zamienny w pozostałym zakresie stosuje się odpowiednio wymogi i procedurę postępowania, jak dla oferty na roboty dodatkowe w wariantcie podstawowym. Niezłożenie przez Wykonawcę oferty w wariantcie zamiennym nie rodzi po stronie Wykonawcy odpowiedzialności z tytułu kar umownych.
24. Zapisy ustępu 23 stosuje się odpowiednio do sytuacji, w której roboty dodatkowe zastępują niektóre roboty zawarte w przedmiocie niniejszej umowy, które to nie będą tym samym wykonywane (dalej: roboty zaniechane). Wartość robót zaniechanych określona zostanie na podstawie aktualnego zatwierdzonego harmonogramu rzeczowo-finansowego. Jeżeli wartość robót zaniechanych nie może być ustalona na podstawie aktualnego zatwierdzonego harmonogramu rzeczowo-finansowego (np. z uwagi na jego zbyt małą szczegółowość), do wyceny robót zaniechanych stosuje się odpowiednio zapisy dotyczące wariantu podstawowego i zamiennego oferty, określone w ust. 22 i 23 niniejszego paragrafu.
25. Wykonawca jest zobowiązany do zawarcia aneksu do umowy obniżającego wynagrodzenie Wykonawcy o wartość robót zaniechanych w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego, nie krótszym niż 7 dni. W przypadku niezawarcia aneksu przez Wykonawcę w terminie wskazanym przez Zamawiającego, Zamawiający będzie uprawniony do naliczenia kary umownej, zgodnie z § 12 ust. 1 lit. s niniejszej umowy.
26. W uzasadnionych przypadkach Wykonawca w trakcie realizacji robót budowlanych udostępni zewnętrznym podmiotom, działającym na podstawie bezpośredniego zlecenia Zamawiającego, wejście na teren budowy oraz wykonanie robót budowlanych, dostaw lub czynności objętych tym zleceniem, w tym np. prac montażowych aparatury / urządzeń technicznych / technologicznych niezbędnych do funkcjonowania obiektu. Prace budowlane oraz montaż instalacji / urządzeń będzie następował na podstawie pisemnej informacji Zamawiającego. Wykonawca w ramach wynagrodzenia umownego, o którym mowa w § 4 ust. 1 niniejszej umowy, zapewni w niezbędnym zakresie koordynację podmiotów wykonujących prace, o których mowa w zdaniu pierwszym, po dokonaniu niezbędnych uzgodnień z Zamawiającym oraz zapewni niezbędne fronty dla podmiotów prace te wykonujących.
27. Wykonawca obowiązany jest do podjęcia wszelkich działań w celu zapobieżenia powstania sytuacji korupcyjnych, nadużyć finansowych, konfliktu interesów, które mogłyby mieć wpływ na bezstronną i obiektywną realizację umowy. Wykonawca zobowiązany jest do pisemnego powiadomienia uprawnionych organów oraz Zamawiającego o każdym podejrzeniu lub stwierdzonym przypadku wystąpienia konfliktu interesów, sytuacji korupcyjnej czy nadużycia finansowego niezwłocznie po ich wykryciu oraz o podjętych działaniach naprawczych. W każdym przypadku powzięcia informacji o postępowaniach prowadzonych przez organy ścigania lub Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Wykonawca jest zobowiązany do przekazania Zamawiającemu na piśmie informacji w tym zakresie – w terminie 3 dni od dnia jej uzyskania.

§ 9

Wykonywanie robót przy pomocy podwykonawców

1. Zamawiający dopuszcza realizowanie przedmiotu umowy przez wykwalifikowanych podwykonawców i dalszych podwykonawców na zasadach określonych w SWZ, w zakresie rzeczowym (procentowym lub kwotowym) określonym w formularzu oferty.
2. Jeżeli Wykonawca, składając ofertę, opierał się o wiedzę, doświadczenie lub zasoby podwykonawcy, wnioskując o zmianę osoby podwykonawcy winien przedłożyć dokumenty, którymi wykaże, iż proponowany podwykonawca spełnia wszelkie wymogi określone w postępowaniu przetargowym i przepisach odrębnych, po spełnieniu których Wykonawca mógłby skorzystać z jego wiedzy, doświadczenia i zasobów w postępowaniu przetargowym.
3. Ilekroć w niniejszym ustępie mowa jest o podwykonawcy lub umowie podwykonawczej należy przez to rozumieć również dalszych podwykonawców, a także umowy zawierane przez podwykonawcę z dalszym podwykonawcą i dalszego podwykonawcę z kolejnym dalszym podwykonawcą.
4. Za działania podwykonawców Wykonawca odpowiada jak za działania własne (art. 474 KC).
5. Stosownie do dyspozycji art. 647¹ KC w związku z art. 464 PZP w celu ułatwienia dochodzenia wiarygodności wprowadza się następującą procedurę akceptacji przez Zamawiającego umów o roboty budowlane z podwykonawcami oraz zmian takich umów:
  - a) do zawarcia przez Wykonawcę umowy z podwykonawcą oraz do dokonania jakiegokolwiek jej zmiany wymagana jest zgoda Zamawiającego. W tym celu Wykonawca przedłoży Zamawiającemu uzupełniony o wszystkie postanowienia projekt umowy z podwykonawcą lub projekt zmiany tej umowy oraz oświadczenie podwykonawcy o wyrażeniu zgody na zawarcie umowy lub dokonanie jej zmiany według przedłożonego projektu wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w projekcie umowy lub projekcie jej zmiany, jeśli projekt zmiany dotyczy zmiany zakresu rzeczowego powierzonych podwykonawcy robót. Ponadto wraz z projektem umowy lub projektem zmiany umowy (jeśli zmiana dotyczy zakresu rzeczowego powierzonych podwykonawcy robót) Wykonawca przedłoży Zamawiającemu w formie odrębnego dokumentu szczegółowy przedmiot robót

- budowlanych, które mają być powierzone podwykonawcy. W celu wyrażenia zgody Zamawiający może żądać dodatkowych dokumentów;
- b) jeżeli Zamawiający w terminie 30 dni od przedłożenia mu wymaganych dokumentów nie zgłosi w formie pisemnej sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę. Zamawiający może jednak w powyższym terminie zgłosić zastrzeżenia na piśmie, jeśli projekt umowy podwykonawczej lub projekt jej zmiany jest niezgodny z niniejszą umową, Specyfikacją Warunków Zamówienia, określa termin zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy w sposób niezgodny z postanowieniami ust. 7 niniejszego paragrafu lub zawiera postanowienia niezgodne z art. 463 PZP. Wykonawca jest również zobowiązany do przedkładania Zamawiającemu poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii zawartych umów o podwykonawstwo, których przedmiotem są dostawy lub usługi, oraz ich zmiany, zgodnie z ust. 9 poniżej.
6. Suma wynagrodzeń netto wynikająca z zawartych umów podwykonawczych nie może przekroczyć wynagrodzenia netto Wykonawcy określonego w § 4 ust. 1 niniejszej umowy. Jeżeli suma tych wynagrodzeń przekroczy kwoty, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, Zamawiający odmówi akceptacji takiego podwykonawcy lub podwykonawców lub dalszych podwykonawców. Wykonawca na każde żądanie Zamawiającego udzieli mu informacji lub przekaże zestawienia wynagrodzeń zawartych w poszczególnych umowach podwykonawczych z wyszczególnieniem kwot uregulowanych, wymagalnych, niewymagalnych i przewidywanych do zapłaty.
  7. Termin zapłaty określony w umowie podwykonawczej nie może być dłuższy niż 30 dni, a okres rozliczeniowy nie dłuższy niż miesiąc (faktury przejściowe wystawiane nie rzadziej niż po upływie każdego miesiąca), a ostateczne rozliczenie z podwykonawcą nastąpić musi przed ostatecznym rozliczeniem Wykonawcy z Zamawiającym. Jeżeli termin zapłaty określony w umowie podwykonawczej jest dłuższy niż określony w zdaniu poprzedzającym, a Zamawiający skorzystał z uprawnienia do zgłoszenia sprzeciwu w miejsce uprawnienia do odmowy wyrażenia zgody na zawarcie lub zmianę takiej umowy, wzywa jednocześnie Wykonawcę do zmiany tej umowy poprzez jej dostosowanie do terminów zapłaty określonych w niniejszym ustępie – w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez Wykonawcę wezwania Zamawiającego, pod rygorem zapłaty kary umownej zgodnie z § 12 ust. 1 lit. k niniejszej umowy.
  8. Umowy Wykonawcy z podwykonawcą i podwykonawcy z dalszym podwykonawcą powinny być zawarte w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
  9. Obowiązki wyrażenia zgody przez Zamawiającego podlegają wszystkie umowy podwykonawcze o roboty budowlane. Wykonawca winien po zawarciu umowy podwykonawczej, a także dalszych umów podwykonawczych oraz zmian do tych umów przedłożyć Zamawiającemu ich kopię poświadczoną za zgodność z oryginałem – w terminie 7 dni od dnia ich zawarcia, pod rygorem zapłaty kary umownej, o której mowa w § 12 ust. 1 lit. g niniejszej umowy. Niezależnie od powyższego Wykonawca jest również zobowiązany do przedkładania Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartych umów o podwykonawstwo, których przedmiotem są dostawy lub usługi oraz ich zmiany, których wartość przekracza 50 000,00 zł. Obowiązek, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, Wykonawca winien wykonać w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy o podwykonawstwo oraz jej zmiany, pod rygorem zapłaty kary umownej, o której mowa w § 12 ust. 1 lit. g niniejszej umowy.
  10. Zlecenie wykonania części robót podwykonawcom i dalszym podwykonawcom nie zmienia zobowiązań Wykonawcy wobec Zamawiającego za wykonanie tej części robót.
  11. Wykonawca jest odpowiedzialny za działania, zaniechania, uchybienia i zaniechania dostawców oraz podwykonawców, dalszych podwykonawców i ich pracowników (działania zawinione i niezawinione), jakby to były działania i/lub uchybienia jego własne.
  12. Przed wyrażeniem zgody lub upływem terminu przewidzianego do jej wyrażenia przez Zamawiającego zgodnie z ust. 5 niniejszego paragrafu, podwykonawca lub dalszy podwykonawca nie mogą rozpocząć jakichkolwiek prac na terenie budowy.
  13. Na roboty wykonane przez podwykonawców i dalszych podwykonawców gwarancji i rękojmi udziela Wykonawca.
  14. Rozliczenie z podwykonawcami prowadzi Wykonawca. Wykonawca jest wyłącznie odpowiedzialny w stosunku do Zamawiającego za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcom i dalszym podwykonawcom. Zamawiający wymaga, aby ostateczne rozliczenie z podwykonawcami i dalszymi podwykonawcami nastąpiło przed ostatecznym rozliczeniem Wykonawcy z Zamawiającym. W razie podniesienia jakichkolwiek roszczeń z tytułu zapłaty za roboty budowlane przez podwykonawcę w stosunku do Zamawiającego, Wykonawca zwolni Zamawiającego ze wszelkich zobowiązań w tym zakresie oraz pokryje wszystkie koszty i wyrówna wszelkie straty powstałe po stronie Zamawiającego, w tym koszty sądowe i koszty zastępstwa procesowego Zamawiającego, niezależnie od wyniku postępowania, w wysokości wynikającej z norm przepisanych lub kosztów rzeczywistych świadczonej usługi zastępstwa z chwilą ustanowienia pełnomocnika w sprawie. Zapłata z tego tytułu nastąpi na pierwsze pisemne wezwanie Zamawiającego zawierające wykaz kosztów.
  15. Zamawiający dokonuje bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, który zawarł zaakceptowaną przez Zamawiającego umowę

o podwykonawstwo, a której przedmiotem są roboty budowlane, lub który zawarł przedłożoną Zamawiającemu umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w przypadku uchylenia się od obowiązku zapłaty odpowiednio przez Wykonawcę, podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę zamówienia na roboty budowlane. Wynagrodzenie, o którym mowa w zdaniu 1 niniejszego ustępu, dotyczy wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez Zamawiającego umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub po przedłożeniu Zamawiającemu poświadczony za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi. Bezpośrednia zapłata obejmuje wyłącznie należne wynagrodzenie, bez odsetek, należnych podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy i/lub innych kosztów bądź świadczeń ubocznych. Przed dokonaniem bezpośredniej zapłaty Zamawiający jest obowiązany umożliwić Wykonawcy zgłoszenie pisemnych uwag dotyczących zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy. Zamawiający informuje o terminie zgłaszania uwag, nie krótszym niż 7 dni od dnia doręczenia tej informacji. W przypadku zgłoszenia uwag, o których mowa powyżej, w terminie wskazanym przez Zamawiającego, Zamawiający może:

- a) nie dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, jeżeli Wykonawca wykaże niezasadność takiej zapłaty albo
- b) złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy w przypadku istnienia zasadniczej wątpliwości Zamawiającego co do wysokości należnej zapłaty lub podmiotu, któremu płatność się należy albo
- c) dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, jeżeli podwykonawca lub dalszy podwykonawca wykaże zasadność takiej zapłaty.

W przypadku dokonania bezpośredniej zapłaty podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, Zamawiający potrąca kwotę wypłaconego wynagrodzenia z wynagrodzenia należnego Wykonawcy. Jeżeli wynagrodzenie Wykonawcy nie jest zdadne do potrącenia, Zamawiający może skorzystać z zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

16. Zamawiający w razie naruszania przez podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę zasad bezpieczeństwa na terenie budowy lub gdy wykonuje on roboty bez odpowiedniego nadzoru osób uprawnionych lub w sposób wadliwy lub sprzeczny z umową ma prawo żądania usunięcia podwykonawcy, dalszego podwykonawcy i/lub pracownika lub pracowników podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy z terenu budowy. W razie zgłoszenia pisemnego umotywowanego zastrzeżenia co do podwykonawcy, dalszego podwykonawcy lub ich pracownika (-ów) zostaną oni usunięci w terminie 7 dni od zgłoszenia z terenu budowy. Wykonawca i podwykonawca zagwarantują to prawo odpowiednio w umowie z podwykonawcą i w umowie z dalszym podwykonawcą.
17. Wykonawca zapewni w umowach z podwykonawcą i dalszym podwykonawcą wskazanie adresu Zamawiającego określonego w § 16 ust. 4 niniejszej umowy.
18. Wykonawca w umowach z podwykonawcą i dalszym podwykonawcą oraz w umowach o dostawy zapewni udzielenie gwarancji i rękojmi Zamawiającemu na wykonane przez podwykonawców i dalszych podwykonawców roboty oraz na dostarczane przez nich materiały i urządzenia, niezależnie od gwarancji i rękojmi udzielanej na rzecz Wykonawcy. Uprawnienia wynikające z udzielonych gwarancji i rękojmi dla Zamawiającego winny być takie same, jak dla Wykonawcy.
19. Wykonawca zapewni w umowach z podwykonawcami prawo do odstąpienia od umowy z podwykonawcą, które będzie przysługiwać Wykonawcy w przypadku odstąpienia od niniejszej umowy przez którąkolwiek z jej Stron. Z prawa tego Wykonawca będzie mógł skorzystać w terminie 30 dni, liczonym od odstąpienia od niniejszej umowy. Termin ten zostanie zastrzeżony w umowach z podwykonawcami.
20. Wykonawca zobowiązuje się zawrzeć w umowie z podwykonawcą klauzule waloryzacyjne umożliwiające zmianę wynagrodzenia podwykonawcy w sytuacji zmiany wynagrodzenia Wykonawcy dokonanego w oparciu o § 15 ust. 3 lit. b niniejszej umowy (*dotyczy umów o podwykonawstwo, których okres obowiązywania przekracza 12 miesięcy*).
21. W przypadku zmiany wynagrodzenia Wykonawcy na podstawie § 15 ust. 3 lit b niniejszej umowy Wykonawca zobowiązuje się do dokonania waloryzacji wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy, z którym zawarł umowę, w zakresie odpowiadającym zmianom cen materiałów lub kosztów dotyczących zobowiązania danego podwykonawcy i do zmiany umowy podwykonawczej w tym zakresie. W takiej sytuacji odpowiednie zastosowanie znajdzie procedura akceptacji projektu umowy podwykonawczej określona w niniejszym paragrafie. Zwaloryzowane wynagrodzenie podwykonawcy nie może przekraczać wynagrodzenia Wykonawcy za dany zakres, zwaloryzowanego zgodnie z treścią niniejszej umowy. W przypadku braku zapłaty zwaloryzowanego wynagrodzenia podwykonawcy lub nieterminowej jego zapłaty Zamawiający uprawniony będzie do naliczenia Wykonawcy kary umownej, zgodnie z § 12 ust. 1 lit. p niniejszej umowy.

§ 10

Warunki odbioru robót

1. Gotowość do odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu oraz elementów robót zgodnie z Harmonogramem rzeczowo-finansowym, Wykonawca (kierownik budowy) będzie zgłaszał Zamawiającemu wpisem do dziennika budowy. Inspektor nadzoru ma obowiązek przystąpić do odbioru tych robót w terminie do 3 dni roboczych od dnia wpisu do dziennika budowy. Potwierdzeniem odbioru tych robót będzie wpis do dziennika budowy. Brak zgłoszenia lub naruszenie zasad zgłoszenia do odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu oraz elementów robót upoważnia Zamawiającego do nakazania Wykonawcy odkrycia robót zanikających i ulegających zakryciu oraz elementów robót na jego koszt i ryzyko lub też nakazania wykonania stosownych odkrywek częściowych, pomiarów i badań – także na jego koszt i ryzyko.
2. Przed zgłoszeniem do odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu oraz elementów robót zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym, Wykonawca ma obowiązek wykonania przewidzianych w przepisach lub niniejszej umowie prób i sprawdzeń, skompletowania i dostarczenia Zamawiającemu dokumentów niezbędnych do dokonania oceny prawidłowości wykonania prac oraz dołączenia niezbędnych atestów i certyfikatów.
3. Przedmiotem odbioru końcowego będą roboty budowlane określone w §1 ust. 1 niniejszej umowy w pełnym zakresie, tj. objętym dokumentacją projektową, STWIORB oraz dokumentami zamówienia.
4. Przed przystąpieniem do odbioru robót Wykonawca winien usunąć wszelkie urządzenia tymczasowe, zaplecze itp. oraz pozostawić teren budowy i jego otoczenie w stanie czystym i nadającym się bezpośrednio do użytkowania (w tym m. in. umyć okna, podłogi, drzwi).
5. Strony ustalają, że warunkiem osiągnięcia gotowości do odbioru końcowego jest doręczenie Zamawiającemu pisemnego zgłoszenia o gotowości do odbioru robót, popartego wpisem do dziennika budowy i potwierdzonego przez inspektora nadzoru. Razem z wnioskiem o dokonanie odbioru końcowego robót Wykonawca złoży Zamawiającemu komplet dokumentów w języku polskim, pozwalających na ocenę prawidłowości wykonania przedmiotu umowy, a w szczególności:
  - a) oświadczenie kierownika budowy (robót) na obowiązującym druku (oryginał),
  - b) kopię uprawnień budowlanych kierownika robót odpowiedniej specjalności,
  - c) kopię zaświadczenia o przynależności i ubezpieczeniu w OIIB,
  - d) książka budowy,
  - e) protokoły robót zakrytych, zanikowych i ulegających zakryciu,
  - f) aktualne deklaracje zgodności, atesty, certyfikaty na wbudowane materiały i urządzenia (poświadczenie miejsca ich wbudowania) itd.,
  - g) dokumenty gwarancyjne na roboty,
  - h) wykaz środków trwałych i wyposażenia (ilościowy i wartościowy) w wersji papierowej oraz elektronicznej (format .dwg, .pdf) na nośniku typu Pendrive lub płyta CD/DVD, zestawienia środków trwałych – wg załączników nr 6 i 6a do niniejszej umowy,
  - i) zawiadomienia do właściwego organu nadzoru budowlanego o zakończeniu budowy,
  - j) dokumentację powykonawczą – projekt powykonawczy (dokumentacja projektowa uwzględniająca opisy techniczne oraz rysunki) wraz ze wszystkimi zmianami dokonanymi w czasie realizacji przedmiotu umowy – w wersji papierowej i w zapisie cyfrowym na nośniku zewnętrznym typu Pendrive lub płycie CD/DVD w powszechnie używanym formacie edytowalnym, np. „*.dwg” i „*.doc” oraz 1 egzemplarz w zapisie cyfrowym na nośniku zewnętrznym typu Pendrive lub płycie CD w wersji nieedytowalnej.
6. Jeżeli Zamawiający uzna, że roboty nie zostały zakończone lub gdy będzie miał zastrzeżenia co do kompletności i prawidłowości dokumentów wymienionych w ust. 5 niniejszego paragrafu, o czym powiadomi Wykonawcę na piśmie wraz z uzasadnieniem, złożenie wniosku nie będzie skuteczne i Wykonawca po zakończeniu prac i/lub usunięciu nieprawidłowości będzie musiał ponownie złożyć zgłoszenie gotowości do odbioru z wnioskiem o dokonanie odbioru robót.
7. Za datę zakończenia robót przyjmuje się datę powiadomienia Zamawiającego przez Wykonawcę o gotowości do odbioru robót po skutecznym złożeniu przez Wykonawcę wniosku o dokonanie odbioru robót, z wyjątkiem sytuacji wskazanych w ust. 12 niniejszego paragrafu.
8. Zamawiający rozpocznie czynności odbioru końcowego w terminie do 10 dni roboczych od skutecznego złożenia wniosku o dokonanie odbioru końcowego i zakończy je w terminie 10 dni roboczych od dnia ich rozpoczęcia, chyba że Strony poczynią inne ustalenia w formie pisemnej.
9. Zamawiający ma prawo odmówić odbioru końcowego, jeżeli Wykonawca nie wykonał przedmiotu umowy w całości, nie wykonał wymaganych prób i sprawdzeń, nie przedstawił dokumentów, o których mowa w ust. 5 niniejszego paragrafu lub jeśli dokumenty te posiadają istotne błędy lub braki.

10. Z czynności odbioru końcowego sporządzony zostanie protokół, zawierający wszelkie ustalenia dokonane w toku odbioru oraz terminy wyznaczone przez Zamawiającego na usunięcie stwierdzonych przy odbiorze wad lub usterek.
11. Jeżeli w trakcie odbioru częściowego / końcowego stwierdzone zostaną wady lub usterki, to Zamawiającemu przysługują następujące uprawnienia:
  - a) jeżeli **wady są istotne** – Zamawiający może odmówić odbioru do czasu usunięcia tych wad,
  - b) jeżeli **wady są nieistotne** – Zamawiający dokona odbioru wykonanych prac z jednoczesnym wyznaczeniem Wykonawcy terminu na usunięcie wszystkich stwierdzonych wad lub usterek.
12. W przypadkach określonych w ust. 9 oraz ust. 11 lit. a niniejszej umowy za datę zakończenia robót przyjmuje się datę ponownego powiadomienia Zamawiającego przez Wykonawcę o gotowości do odbioru robót po skutecznym złożeniu przez Wykonawcę wniosku o dokonanie odbioru robót; ust. 4, 5, 6 i 8 stosuje się odpowiednio. W sytuacji określonej w ust. 11 lit. b niniejszej umowy za datę odbioru uznaje się datę powiadomienia Zamawiającego przez Wykonawcę o gotowości do odbioru robót, z zastrzeżeniem § 11 ust. 2 niniejszej umowy.
13. Z chwilą podpisania protokołu odbioru końcowego oraz wprowadzenia Zamawiającego w posiadanie wykonanych robót lub w terminie usunięcia wszystkich wad i usterek stwierdzonych w protokole odbioru końcowego (w sytuacji, o której mowa w § 10 ust. 11 lit. b niniejszej umowy) na Zamawiającego przechodzi ryzyko przypadkowej utraty lub uszkodzenia przedmiotu umowy oraz ulega zakończeniu odpowiedzialność Wykonawcy w stosunku do Zamawiającego na zasadzie ryzyka za szkody powstałe na terenie budowy.

§ 11

Rękojmia i gwarancja

1. Wykonawca udziela Zamawiającemu pisemnej gwarancji z tytułu wad i/lub usterek przedmiotu umowy. Strony umowy ustalają, że niniejsza umowa, a w szczególności zapisy niniejszego paragrafu, stanowi jednocześnie oświadczenie gwarancyjne Wykonawcy w rozumieniu art. 577 KC.
2. Okres gwarancji wynosi ..... miesięcy na wszelkie prace oraz urządzenia objęte przedmiotem niniejszej umowy. Okres gwarancji jest liczony od daty odbioru końcowego robót lub daty potwierdzenia usunięcia wad i/lub usterek stwierdzonych w odbiorze końcowym z tym zastrzeżeniem, że w razie wykrycia wady i/lub usterki w ostatnim roku obowiązywania gwarancji, uprawnienia i roszczenia Zamawiającego z tytułu gwarancji w stosunku do tych wad i/lub usterek wygasają po upływie roku od ich usunięcia.
3. W ramach udzielonej gwarancji jakości Wykonawca zobowiązuje się bez dodatkowego wynagrodzenia do:
  - a) usunięcia wady i/lub usterki rzeczy,
  - b) wykonania przedmiotu umowy lub dotkniętej wadą i/lub usterką jego części od nowa – w przypadku, kiedy samo usunięcie wady i/lub usterki uniemożliwia użytkowanie przedmiotu umowy zgodnie z jego przeznaczeniem,
  - c) do naprawy i/lub wymiany urządzenia na nowe wolne od wad, jeżeli wada i/lub usterka dotyczy urządzenia,
  - d) usunięcia skutków napraw i skutków wystąpienia wady i/lub usterki, jeśli będą występować poza rzeczą (np. skutki zalania czy pożaru wywołane wadliwością rzeczy/robót).
4. Wykonawca jest odpowiedzialny z tytułu rękojmi za usunięcie wad przedmiotu umowy istniejących w czasie dokonywania czynności odbioru oraz wad powstałych po odbiorze, lecz z przyczyn tkwiących w przedmiocie umowy w chwili odbioru. Rękojmia zostaje umownie rozszerzona w następujący sposób:
  - a) okres rękojmi jest równy okresowi gwarancji,
  - b) w przypadku wad i/lub usterek wykrytych w ostatnim roku rękojmi uprawnienia i roszczenia Zamawiającego z tytułu rękojmi w stosunku do tych wad wygasają po upływie roku od usunięcia wady i/lub usterki,
  - c) w przypadku wydłużenia gwarancji z jakichkolwiek względów wskazanych w niniejszej umowie okres rękojmi wydłuża się tak, by był zgodny z okresem gwarancji.
5. Wykonawca zobowiązuje się wobec Zamawiającego do spełnienia wszelkich roszczeń wynikłych z tytułu nienależytego wykonania przedmiotu umowy na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w tym przepisów KC o rękojmi i gwarancji.
6. Wykonawca zobowiązany jest do usuwania wad i/lub usterek stwierdzonych w okresie gwarancji i rękojmi na każde wezwanie Zamawiającego. Stwierdzone wady i/lub usterki zgłaszane będą Wykonawcy zgodnie z zapisami niniejszego paragrafu.
7. Wejście Wykonawcy do obiektu Zamawiającego w celu usunięcia wad i/lub usterek w okresie rękojmi i gwarancji odbywać się będzie po uzyskaniu zgody Zamawiającego. W tym celu Wykonawca pisemnie powiadomi Zamawiającego z wyprzedzeniem wynoszącym co najmniej 3 dni robocze.
8. Wykonawca usunie wady i/lub usterki w terminie do 7 dni roboczych od dnia zgłoszenia Wykonawcy wady i/lub usterki przez Zamawiającego.
9. Jeżeli Wykonawca uzna, że termin usunięcia wady i/lub usterki nie jest możliwy do dochowania, może wystąpić ze stosownym pisemnym wnioskiem do Zamawiającego o jego wydłużenie. Wniosek ten należy wysłać na adres korespondencyjny Zamawiającego, wskazany w § 16 ust. 4 niniejszej umowy.

10. O ile usunięcie wady i/lub usterki trwać będzie dłużej niż 7 dni roboczych od momentu zgłoszenia Wykonawcy wady i/lub usterki, Wykonawca – bez dodatkowego wezwania – zapewni sprzęt zastępczy tak, aby uszkodzone urządzenia i instalacje działały prawidłowo oraz tak, aby korzystanie z efektu wykonanych robót było niezakłócone, chyba że Strony poczynią inne ustalenia w formie pisemnej.
11. W razie awarii lub usterek krytycznych Wykonawca zobowiązany jest do przystąpienia do usuwania usterki lub awarii do 4 godzin od ich zgłoszenia i usunięcia awarii lub usterki w przeciągu 2 dni od zgłoszenia, a postanowienia ust. 7 i 8 niniejszego paragrafu nie mają zastosowania. Za awarię lub usterkę krytyczną uważa się ujawnienie usterki w wykonanych robotach budowlanych i/lub zamontowanych urządzeniach, która uniemożliwia prawidłową eksploatację lub grozi uszkodzeniem zamontowanych urządzeń i/lub powiązanych z nimi elementów, prowadzi do niezgodności eksploatacji obiektu z obowiązującymi przepisami, a także taką, która zagraża życiu lub zdrowiu użytkowników i mieniu Zamawiającego lub osób trzecich, znajdujących się w obiekcie.
12. Wszelkie naprawy w okresie rękojmi i gwarancji wykonywane są bez odrębnego wynagrodzenia, a koszt ich wykonania ujęty jest w wynagrodzeniu Wykonawcy określonym w § 4 ust. 1 niniejszej umowy. Wykonawca zobowiązuje się również w ramach wynagrodzenia określonego w § 4 ust. 1 niniejszej umowy do usuwania skutków wystąpienia wad i/lub usterek, o których mowa w ust. 3 lit. d niniejszego paragrafu nawet, jeśli skutki te obejmują elementy niewchodzące w zakres świadczenia Wykonawcy. Odpowiedzialność za skutki usterek i/lub wad dla innych części obiektu Wykonawca ponosi na zasadzie ryzyka.
13. Czynności gwarancyjne będą świadczone na miejscu. W przypadku konieczności zabrania elementu do naprawy poza obręb realizacji wykonanych robót odbywać się to będzie na koszt, ryzyko i staraniem Wykonawcy. W razie konieczności zabrania elementu do naprawy poza obręb realizacji wykonanych robót Wykonawca zapewni element zastępczy na czas naprawy, co w szczególności obejmuje zapewnienie zastępczych urządzeń i elementów wyposażenia.
14. Wykonawca po usunięciu wad lub/i usterek wykrytych w okresie rękojmi czy gwarancji zawiadomi o tym Zamawiającego w formie pisemnej. Roboty budowlane zakwestionowane jako wadliwe muszą zostać odebrane przez inspektora nadzoru lub inną osobę wskazaną przez Zamawiającego.
15. W razie nieusunięcia wad lub usterek przez Wykonawcę w terminie, o którym mowa w ust. 8 powyżej, a skutków napraw i skutków wystąpienia wady – w wyznaczonym przez Zamawiającego terminie, Zamawiający zleci zastępcze ich usunięcie na koszt i ryzyko Wykonawcy bez konieczności ponownego wzywania Wykonawcy do ich usunięcia, na co Wykonawca wyraża nieodwołalną zgodę. W takim przypadku koszty usuwania wad, skutków napraw lub skutków wystąpienia wad będą pokrywane w pierwszej kolejności z kwoty stanowiącej zabezpieczenie należytego wykonania umowy.
16. W przypadku 3-krotnej naprawy tego samego elementu w okresie gwarancji Wykonawca wymieni go na nowy. Powyższe obejmuje przede wszystkim naprawę urządzeń. Za trzykrotną naprawę urządzeń składających się z modułów uznaje się trzykrotną naprawę któregośkolwiek z modułów składających się na funkcjonalną całość.
17. Zamawiający wedle swego wyboru może dokonać zgłoszenia stwierdzonej wady i/lub usterki bezpośrednio do podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy. Powyższe nie zwalnia Wykonawcy z obowiązków określonych w niniejszym paragrafie, jednakże terminy, o których w nim mowa, nie rozpoczynają dla Wykonawcy swego biegu aż do zgłoszenia mu przez Zamawiającego istnienia wady i/lub usterki. W rozumieniu ustępu poprzedzającego usunięciem wady i/lub usterki elementu robót jest zarówno czynność wykonywana przez Wykonawcę, jak i podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę lub dostawcę działającego na podstawie zawiadomienia Zamawiającego.
18. Wykonawca wyraża zgodę, aby przeglądy okresowe, serwis, konserwacja urządzeń będących przedmiotem niniejszej umowy (*jeśli takie występują*) wykonywane były przez podmioty wybrane przez Zamawiającego, co pozostaje bez wpływu na prawa Zamawiającego wynikające z gwarancji udzielonej na podstawie niniejszej umowy.
19. Wszelkie zgłoszenia będą dokonywane w formie pisemnej na adres korespondencyjny Wykonawcy wskazany w § 16 ust. 4 niniejszej umowy lub w formie elektronicznej na adres mailowy Wykonawcy: ..... . Zgłoszenie jest uznawane za skuteczne z chwilą jego nadania i dla swej skuteczności nie wymaga potwierdzenia przeczytania ani doręczenia. Wykonawca odpowiada za prawidłowe działanie wyżej wskazanej skrzynki mailowej i serwera, na którym zapisywane są wiadomości wysyłane za pośrednictwem poczty e-mail.
20. Zamawiający wyznaczy datę przeglądu gwarancyjnego, kończącego okres gwarancji i rękojmi. O terminie tym Zamawiający powiadomi Wykonawcę pisemnie na adres wskazany w § 16 ust. 4 lub mailowo na adres wskazany w ust. 19 niniejszego paragrafu.
21. Zamawiający wskazuje dla potrzeb realizacji przez Wykonawcę obowiązków wynikających z niniejszego paragrafu, że godziny pracy Zamawiającego są następujące: od poniedziałku do piątku od 7:30 do 15:30. Wykonawca jest uprawniony do usuwania wad i/lub usterek w dniach / godzinach innych niż wskazane powyżej pod warunkiem uzyskania pisemnej zgody Zamawiającego.

22. Z czynności przeglądu zorganizowanego przed upływem rękojmi i gwarancji sporządzony zostanie protokół, zawierający wszelkie ustalenia dokonane w toku odbioru oraz terminy wyznaczone przez Zamawiającego na usunięcie stwierdzonych przy odbiorze wad.
23. W ciągu 14 dni od zakończenia każdego pełnego roku biegu okresu gwarancji Zamawiający może zorganizować przegląd gwarancyjny z udziałem Wykonawcy. W przeglądzie udział wezmą odpowiednio umocowani przedstawiciele Zamawiającego i Wykonawcy. Zamawiający powiadomi Wykonawcę o tym terminie pisemnie na adres wskazany w § 16 ust. 4 niniejszej umowy lub mailowo na adres wskazany w ust. 19 niniejszego paragrafu. Z przeglądu tego sporządzony zostanie protokół wskazujący ujawnione wady i/lub usterki w przedmiocie umowy. Wady i/lub usterki zostaną usunięte na zasadach określonych w niniejszym paragrafie.

§ 12

Kary

1. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy Wykonawca zapłaci Zamawiającemu kary umowne. Kary naliczane będą z następujących tytułów:
  - a) za zwłokę w wykonaniu przedmiotu umowy: za każdy dzień zwłoki w stosunku do terminu określonego w § 3 ust. 1 lit. b niniejszej umowy – w wysokości 0,1 % wynagrodzenia brutto, określonego w § 4 ust. 1 niniejszej umowy, nie więcej niż 75% wynagrodzenia brutto, określonego w § 4 ust. 1 niniejszej umowy;
  - b) za zwłokę w wykonaniu ustaleń podjętych w protokole odbioru końcowego oraz usunięciu wad i/lub usterek stwierdzonych przy odbiorze końcowym: za każdy dzień zwłoki, liczony od upływu wyznaczonego przez Zamawiającego terminu – w wysokości 0,05% wynagrodzenia brutto, określonego w § 4 ust. 1 niniejszej umowy, nie więcej niż 50% wynagrodzenia brutto, określonego w § 4 ust. 1 niniejszej umowy;
  - c) za zwłokę w wykonaniu ustaleń dotyczących usunięcia wad i/lub usterek ujawnionych w okresie rękojmi i gwarancji: za każdy dzień zwłoki, liczony od upływu wyznaczonego przez Zamawiającego terminu, odrębnie dla każdej usterki – w wysokości 0,02% wynagrodzenia brutto, określonego w § 4 ust. 1 niniejszej umowy, nie więcej niż 25% wynagrodzenia brutto, określonego w § 4 ust. 1 niniejszej umowy;
  - d) za odstąpienie od umowy z przyczyn nieleżących po stronie Zamawiającego – w wysokości 40% wynagrodzenia brutto, określonego w § 4 ust. 1;
  - e) za każdy przypadek stwierdzonego braku zapłaty wynagrodzenia podwykonawców lub dalszych podwykonawców – w wysokości 1000,00 zł (słownie: jeden tysiąc złotych 00/100) za każdy dzień zwłoki;
  - f) za każdy przypadek nieprzedłożenia do zaakceptowania projektu umowy podwykonawczej lub projektu jej zmiany – w wysokości 0,02 % wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 4 ust. 1 umowy, jednak nie mniej niż 1000,00 zł (słownie: jeden tysiąc złotych 00/100) i nie więcej niż 5000,00 zł (słownie: pięć tysięcy złotych 00/100);
  - g) za każdy przypadek nieprzedłożenia poświadczonej za zgodność kopii umowy podwykonawczej lub jej zmiany – w wysokości 1000,00 zł (słownie: jeden tysiąc złotych 00/100);
  - h) za zwłokę w przedłożeniu Zamawiającemu przez Wykonawcę harmonogramu rzeczowo-finansowego, o którym mowa w § 8 ust. 1 niniejszej umowy: dla każdego terminu osobno – w wysokości 0,02% wynagrodzenia brutto, określonego w § 4 ust. 1 niniejszej umowy, liczonego za każdy dzień zwłoki;
  - i) za zwłokę w aktualizacji harmonogramu rzeczowo-finansowego przez Wykonawcę: za każdy dzień zwłoki – w wysokości 0,01% wynagrodzenia brutto, określonego w § 4 ust. 1 niniejszej umowy;
  - j) za zwłokę w przedłożeniu odpowiedniego dokumentu potwierdzającego przedłużenie obowiązywania zabezpieczeń należytego wykonania umowy w terminie, o którym mowa w § 6 ust. 11 niniejszej umowy: za każdy dzień zwłoki – w wysokości 0,02% wynagrodzenia brutto określonego w § 4 ust. 1 niniejszej umowy, nie więcej niż 25% wynagrodzenia brutto, określonego w § 4 ust. 1 niniejszej umowy;
  - k) za brak zmiany lub udokumentowania dokonania zmiany po wezwaniu Zamawiającego zgodnie z zapisem § 9 ust. 7 niniejszej umowy terminu i warunków zapłaty w umowie z podwykonawcą – w wysokości 0,02% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 4 ust. 1 umowy, jednak nie mniej niż 1 000,00 zł (słownie: jeden tysiąc złotych 00/100) i nie więcej niż 5 000,00 zł (słownie: pięć tysięcy złotych 00/100),
  - l) za każdy przypadek stwierdzenia zatrudnienia osób przez Wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie innych umów niż umowy o pracę, tj. za każdy przypadek naruszenia obowiązku określonego w § 8 ust. 16 i 17 niniejszej umowy – w wysokości 5 000,00 zł (słownie: pięć tysięcy złotych 00/100); w wypadku stwierdzenia tego naruszenia przez podwykonawcę, kara zostanie naliczona w stosunku do Wykonawcy;
  - m) za każdy przypadek nieprzedłożenia lub braku aktualizacji oświadczeń o zatrudnieniu, o których mowa w § 8 ust. 18 niniejszej umowy – w wysokości 5 000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych 00/100);

- n) za każdy przypadek nieprzedłożenia oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w § 7 ust. 8 lit. a niniejszej umowy lub niezłożenia wyjaśnień, o których mowa w § 7 ust. 8 lit. b niniejszej umowy – w wysokości 5 000,00 zł (słownie: pięć tysięcy złotych 00/100);
  - o) za nieprzestrzeganie zasad i przepisów BHP na budowie – w wysokościach określonych w załączniku nr 8 do niniejszej umowy;
  - p) za każdy stwierdzony przez Zamawiającego przypadek braku zapłaty lub nieterminową zapłatę przez Wykonawcę zwaloryzowanego zgodnie z § 9 ust. 21 i 22 niniejszej umowy wynagrodzenia podwykonawcy – w wysokości 1 000,00 zł (słownie: tysiąc złotych 00/100);
  - q) za każdy przypadek niezłożenia przez Wykonawcę oferty na roboty dodatkowe w wariantcie podstawowym, o których mowa w § 8 ust. 22 lit. a niniejszej umowy: za każdy dzień zwłoki w stosunku do terminu wyznaczonego przez Zamawiającego na złożenie takiej oferty – w wysokości 0,02% wynagrodzenia, o którym mowa w § 4 ust. 1 umowy, jednak nie mniej niż 3.000,00 zł (słownie: trzy tysiące złotych 00/100) i nie więcej niż 10.000,00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych 00/100),
  - r) za każdy przypadek niezawarcia przez Wykonawcę aneksu na roboty dodatkowe, o którym mowa w § 8 ust. 22 lit. f niniejszej umowy: za każdy dzień zwłoki w stosunku do terminu wyznaczonego przez Zamawiającego w oświadczeniu o przyjęciu oferty na roboty dodatkowe – w wysokości 0,1% wartości wynagrodzenia za roboty dodatkowe, ustalonego zgodnie z procedurą wskazaną w § 8 ust. 22 lit. b-c niniejszej umowy; Kara ta może zostać naliczona również po upływie terminu ważności oferty, określonym w § 8 ust. 22 lit. e, jeśli przyjęcie oferty przez Zamawiającego nastąpiło w terminie jej ważności;
  - s) za każdy przypadek niezawarcia przez Wykonawcę aneksu dotyczącego robót zaniechanych, o którym mowa w § 8 ust. 26 niniejszej umowy: za każdy dzień zwłoki w stosunku do terminu pisemnie wyznaczonego przez Zamawiającego na zawarcie takiego aneksu – w wysokości 0,1% wartości wynagrodzenia za roboty zaniechane, ustalonego zgodnie z procedurą wskazaną w § 8 ust. 23 i 25 niniejszej umowy.
2. Roszczenie o zapłatę kar umownych z tytułu zwłoki ustalone za każdy rozpoczęty dzień zwłoki staje się wymagalne:
    - a) za pierwszy rozpoczęty dzień zwłoki – w tym dniu,
    - b) za każdy następny rozpoczęty dzień zwłoki odpowiednio w każdym z tych dni.
  3. Zamawiający może potrącić należną mu karę z dowolnej należności Wykonawcy.
  4. Zamawiający ma prawo dochodzenia odszkodowania uzupełniającego, niezależnie od naliczonych kar umownych, na zasadach ogólnych kodeksu cywilnego. Łączna wysokość kar umownych nie może przekraczać wynagrodzenia określonego w par. 4 pkt 1.
  5. Zamawiający zapłaci Wykonawcy kary umowne za odstąpienie od umowy z przyczyn leżących wyłącznie po stronie Zamawiającego – w wysokości 10% wynagrodzenia brutto, określonego w § 4 ust. 1. Wyjątek stanowi przypadek wskazany w § 13 ust. 1 pkt 2 lit. h – w tej sytuacji Zamawiający nie płaci kar umownych.

§ 13

Odstąpienie od umowy

1. Strony postanawiają, że oprócz przypadków określonych w przepisach prawa powszechnie obowiązującego i Kodeksie cywilnym prawo odstąpienia od umowy przysługuje:
  - 1) Wykonawcy:
    - a) gdy Zamawiający odmawia, bez wskazania przyczyny, odbioru wykonanych robót budowlanych z przyczyn leżących wyłącznie po stronie Zamawiającego;
  - 2) Zamawiającemu – w terminie 90 dni od zaistnienia którejkolwiek ze wskazanych poniżej okoliczności:
    - a) gdy Wykonawca nie ustanowi lub nie przedłuży zabezpieczenia należytego wykonania umowy przewidzianego niniejszą umową – wówczas Zamawiający może od niniejszej umowy odstąpić bez jakiegokolwiek wcześniejszego wezwania;
    - b) gdy Wykonawca nie rozpoczyna lub nie kontynuuje wykonywania niniejszej umowy przez okres dłuższy niż 14 dni lub przerwał jej wykonywanie na okres dłuższy niż 14 dni i pomimo pisemnego wezwania Zamawiającego nie podjął ich w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, chyba że podjęcie robót jest niemożliwe z przyczyn nieleżących po stronie Wykonawcy;
    - c) jeżeli Wykonawca wykonuje roboty w sposób wadliwy lub sprzeczny z umową lub harmonogramem rzeczowo-finansowym pomimo pisemnego wezwania do zmiany sposobu wykonania i wyznaczenia mu w tym celu odpowiedniego terminu;
    - d) jeżeli Wykonawca nie przedłoży Zamawiającemu do zatwierdzenia harmonogramu rzeczowo-finansowego, zgodnie z zapisami określonymi w § 8 ust. 1 niniejszej umowy,
    - e) gdy opóźnienie w realizacji przedmiotu niniejszej umowy wynosi 60 dni w stosunku do terminów pośrednich, wskazanych w pierwszym harmonogramie rzeczowo-finansowym – wówczas Zamawiający może od niniejszej umowy odstąpić bez jakiegokolwiek wcześniejszego wezwania,
    - f) w przypadku złożenia w stosunku do Wykonawcy wniosku o upadłość lub wniosku o wszczęcie postępowania układowego, rozpoczęcia procesu likwidacji Wykonawcy lub wszczęcia w stosunku

- do niego postępowania egzekucyjnego – o fakcie tym Wykonawca niezwłocznie powiadomi Zamawiającego na piśmie;
- g) w razie stwierdzenia – po dokonanych odbiorze końcowym robót – wad uniemożliwiających użytkowanie przedmiotu umowy zgodnie z jego przeznaczeniem;
  - h) w razie wystąpienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy – w takim przypadku Zamawiający może odstąpić od umowy w terminie do jednego miesiąca, licząc od powzięcia wiadomości o powyższych okolicznościach, a Wykonawca ma prawo żądać wynagrodzenia należnego za roboty wykonane do chwili odstąpienia od umowy;
  - i) w wypadku wielokrotnego (minimum dwukrotnego) dokonywania przez Zamawiającego płatności bezpośrednio na rzecz podwykonawców i dalszych podwykonawców, przekraczających 10% kwoty brutto lub zapłat bezpośrednich przekraczających 10% kwoty brutto, o której mowa w § 4 ust. 1 niniejszej umowy,
  - j) w wypadku nieprzedłożenia przez Wykonawcę dokumentu potwierdzającego przedłużenie terminu obowiązywania zabezpieczeń należytego wykonania umowy, zgodnie z § 6 ust. 11 niniejszej umowy, w terminie 14 dni od zaistnienia przesłanki;
  - k) w przypadku niewykonania przez Wykonawcę lub podwykonawcę któregokolwiek z obowiązków określonych w § 8 ust. 16 i 18 niniejszej umowy, jeśli Zamawiający wezwał uprzednio Wykonawcę do wykonania tego obowiązku z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu Zamawiający od umowy odstąpi;
  - l) w wypadku wydania przez Państwowego Inspektora Nadzoru Budowlanego postanowienia o wstrzymaniu robót budowlanych z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy;
  - m) w przypadku, gdy Wykonawca podzleca całość robót lub dokonuje cesji praw i obowiązków wynikających z niniejszej umowy lub jej części bez uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego;
  - n) w przypadku odmowy odbioru przedmiotu niniejszej umowy przez Zamawiającego;
  - o) gdy wysokość kar umownych przekroczyła wartość 50% kwoty wynagrodzenia brutto, o której mowa w § 4 ust. 1 niniejszej umowy.
2. Odstąpienie od umowy wymaga formy pisemnej – pod rygorem nieważności oraz uzasadnienia faktycznego i prawnego, a skutki prawne wywołuje z chwilą jego doręczenia na jeden z adresów Wykonawcy (korespondencyjny lub mailowy), określony w § 16 ust. 4 niniejszej umowy.
3. W przypadku odstąpienia od umowy przez Zamawiającego lub Wykonawcę Strony obciążają następujące obowiązki szczególne:
- a) w terminie do 7 dni od dnia odstąpienia od umowy Wykonawca sporządzi przy udziale Zamawiającego szczegółową inwentaryzację wykonanych robót i ich zaawansowania według stanu na dzień odstąpienia od umowy. Zamawiający – w razie nieprzystąpienia do tej czynności przez Wykonawcę lub uchylania się od udziału w tej czynności – może zlecić jej sporządzenie osobom trzecim na koszt i ryzyko Wykonawcy, bez odrębnego wezwania;
  - b) Wykonawca wyda Zamawiającemu całą posiadaną dokumentację, dotyczącą prac stanowiących przedmiot umowy.
4. W przypadku odstąpienia od umowy przez Wykonawcę i/lub Zamawiającego Wykonawca ma obowiązek:
- a) natychmiast wstrzymać wykonywanie robót, poza mającymi na celu ochronę życia i własności, i zabezpieczyć przerwane roboty w zakresie obustronnie uzgodnionym wraz z terenem ich wykonywania, a następnie opuścić teren budowy najpóźniej w terminie wskazanym przez Zamawiającego;
  - b) zabezpieczyć przerwane roboty w zakresie obustronnie uzgodnionym, na koszt tej strony, z powodu działania lub zaniechania której nastąpiło odstąpienie od umowy; do czasu uznania odpowiedzialności przez jedną ze Stron umowy lub wyroku sądowego wszelkie koszty należytego zabezpieczenia frontu robót rozpoczętych a niezakończonych obciążają Wykonawcę;
  - c) przekazać znajdujące się w jego posiadaniu dokumenty, w tym należące do Zamawiającego, urzędzenia, materiały i inne prace, bez względu na to, czy Wykonawca otrzymał za nie płatność, najpóźniej w terminie wskazanym przez Zamawiającego.
8. W terminie 14 dni od dnia odstąpienia od umowy Wykonawca zgłosi Zamawiającemu gotowość do odbioru robót przerwanych oraz robót zabezpieczających. W przypadku niezgłoszenia w tym terminie gotowości do odbioru, Zamawiający ma prawo przeprowadzić odbiór jednostronny.
9. Wykonawca niezwłocznie, a najpóźniej w terminie do 14 dni od dnia zawiadomienia o odstąpieniu od umowy z przyczyn niezależnych od Wykonawcy, usunie z terenu wykonywania robót urzędzenia przez niego dostarczone lub wniesione materiały i urzędzenia, niestanowiące własności Zamawiającego lub ustali zasady przekazania tego majątku Zamawiającemu.
10. W przypadku odstąpienia od umowy przez Wykonawcę lub Zamawiającego Zamawiający zobowiązany jest do dokonania w terminie 14 dni odbioru robót przerwanych i zabezpieczających oraz przejęcia od Wykonawcy pod swój dozór terenu budowy.

11. W przypadku odstąpienia od umowy przez Zamawiającego Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zorganizować usunięcie sprzętu i robót tymczasowych na swój koszt i ryzyko. W przypadku niewypełnienia przez Wykonawcę powyższego obowiązku Zamawiający uprawniony jest do usunięcia sprzętu i robót tymczasowych na koszt i ryzyko Wykonawcy.
12. Wykonawca ma obowiązek zastosowania się do zawartych w oświadczeniu o odstąpieniu poleceń Zamawiającego, dotyczących ochrony własności lub bezpieczeństwa robót.
13. Wykonawca utrzyma zabezpieczenie terenu budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego aż do wyłonienia nowego Wykonawcy, nie dłużej jednak niż 12 miesięcy od dnia odstąpienia od umowy. Koszty zabezpieczenia terenu budowy ponoszone będą zgodnie z ust. 5 lit. b zd. 2 niniejszego paragrafu.

§ 14

Wydłużenie czasu ukończenia robót

1. Powstanie przeszkód w terminowym wykonaniu robót powinno być potwierdzone przez Zamawiającego.
2. Wykonawca niezwłocznie powiadomi Zamawiającego na piśmie o możliwości opóźnienia robót, wynikającej z niedopełnienia obowiązków ciążących na Zamawiającym.
3. Zmiana terminu realizacji może nastąpić w następujących przypadkach:
  - a) gdy przyczyny, z powodu których będzie zagrożone dotrzymanie terminu zakończenia robót, będą następstwem okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi Zamawiający, w szczególności będą następstwem nieterminowego przekazania terenu budowy, konieczności zmian w dokumentacji projektowej lub STWiORB, które miały lub będą mogły mieć wpływ na dotrzymanie terminu zakończenia robót,
  - b) wystąpienia niekorzystnych warunków atmosferycznych, jeżeli są one nietypowe dla danej pory roku i uniemożliwiają prawidłowe wykonanie robót, w szczególności ze względu na określoną umową technologię realizacji prac, normy lub inne przepisy, wymagające konkretnych warunków atmosferycznych, jeżeli konieczność wykonania prac w tym okresie nie jest następstwem okoliczności, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność;
  - c) wystąpienia konieczności wykonania robót dodatkowych, robót zamiennych lub konieczność wykonania innych robót niezbędnych do wykonania przedmiotu umowy, których nie można było – przy zachowaniu należytej staranności – przewidzieć na etapie składania ofert ze względu na zasady wiedzy technicznej czy udzielenia zamówień dodatkowych, a które wstrzymują lub opóźniają realizację przedmiotu umowy;
  - d) wystąpienia niebezpieczeństwa kolizji z planowanymi lub równoległe prowadzonymi przez inne podmioty inwestycjami – w zakresie niezbędnym do uniknięcia lub usunięcia tych kolizji;
  - e) wystąpienia opóźnienia w dokonaniu określonych czynności lub ich zaniechania przez organy administracji publicznej, które nie jest następstwem okoliczności, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność;
  - f) gdy w zwłoce i/lub beczynności pozostają organy właściwe do załatwiania spraw, w tym wydawania decyzji, zezwoleń, uzgodnień itp., a zwłoka i/lub beczynność nie są następstwem okoliczności, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność;
  - g) jeżeli niemożliwość wykonywania robót budowlanych wynika z nakazania ich wstrzymania i/lub zakazu ich dalszego wykonywania, wydanych przez uprawniony organ, z przyczyn niezależnych od Wykonawcy;
  - h) wystąpienia siły wyższej, uniemożliwiającej wykonanie przedmiotu umowy zgodnie z jej postanowieniami z tym zastrzeżeniem, że przez działanie siły wyższej należy rozumieć zdarzenie zewnętrzne, niemożliwe do przewidzenia i zapobieżenia, w szczególności: powódź, trzęsienie ziemi, upadek statku powietrznego, ogłoszenie i wprowadzenie jednego ze stanów nadzwyczajnych, strajk ogólnokrajowy, zamieszki, rewolty, pożar, stan zagrożenia epidemicznego lub epidemii;
  - i) jeżeli wystąpią utrudnienia w nabyciu wyrobów budowlanych lub jednostek sprzętowych niezbędnych do wykonania robót budowlanych z przyczyn niezależnych od Wykonawcy;
  - j) jeżeli wystąpią przerwy w wykonywaniu robót budowlanych, spowodowane brakiem osób niezbędnych do wykonania robót budowlanych lub kierowania robotami budowlanymi ze względu na wyjątkową sytuację z przyczyn nieleżących po stronie Wykonawcy, której nie mógł on przewidzieć;
  - k) wykrycia instalacji, urządzeń lub budowli podziemnych nieuwjętych w dokumentacji projektowej i niezinventaryzowanych przez właścicieli i gestorów instalacji i urządzeń, wymagających przebudowy, a uniemożliwiających wykonywanie robót budowlanych w okresie powyżej 14 dni;
  - l) odkrycia na terenie budowy przedmiotów o znaczeniu archeologicznym i historycznym, których zabezpieczenie i inwentaryzacja uniemożliwia wykonywanie robót budowlanych w okresie powyżej 60 dni, czego wykazanie obciąża Wykonawcę;
  - m) doznania przez Wykonawcę przeszkody w trakcie realizacji przedmiotu niniejszej umowy ze strony Zamawiającego;
  - n) zmiany zakresu prac przewidzianych do realizacji w niniejszej umowie, o ile zmiana ta będzie uzasadniona względami technicznymi lub funkcjonalnymi i jej dokonanie będzie wymagane dla

osiągnięcia celu realizacji niniejszej umowy, przy czym zmiana ta nie może przekraczać 30% pierwotnej wartości umowy, a wartość takich zmian, wprowadzanych w ramach realizacji niniejszej umowy, podlega sumowaniu;

- o) rozszerzenia zakresu prac powierzonych do wykonania Wykonawcy przez Zamawiającego w drodze udzielenia zamówienia dodatkowego – zgodnie z treścią właściwych przepisów odrębnych.
4. W przypadku wystąpienia zdarzeń opisanych w niniejszym paragrafie Wykonawca będzie miał prawo wystąpienia na piśmie do Zamawiającego o wydłużenie czasu na ukończenie robót.
  5. Ustalenie nowego terminu wykonania robót, objętych niniejszą umową, wymaga aneksu do umowy – pod rygorem nieważności.

§ 15

Zmiana umowy

1. Wszelkie zmiany i uzupełnienia niniejszej umowy wymagają zgody obydwu jej Stron i formy pisemnej – pod rygorem nieważności, a uwzględniać muszą dyspozycję art. 455 PZP.
2. Zamawiający przewiduje możliwość wprowadzenia zmian do umowy w przypadku:
  - a) zmiany strony umowy, tj. Wykonawcy, w niżej wymienionych sytuacjach i na niżej określonych warunkach:
    - gdy Wykonawca zagrożony jest niewypłacalnością lub z innych ważnych przyczyn nie jest w stanie w sposób trwały wywiązać się ze swych zobowiązań umownych,
    - gdy Wykonawca nie jest w stanie w sposób prawidłowy i terminowy dokonywać płatności na rzecz swoich podwykonawców, dostawców i usługodawców.

Zmiana strony umowy – Wykonawcy wymaga wniosku Wykonawcy skierowanego do Zamawiającego lub wniosku Zamawiającego skierowanego do Wykonawcy. We wniosku Wykonawca proponuje nowego Wykonawcę. Do wniosku winny być dołączone dokumenty wymagane jako załączniki do oferty, w szczególności winno być wykazane wymagane – zgodnie z SWZ – posiadanie wiedzy i doświadczenia, potencjału, a także dysponowanie osobami zdolnymi do wykonania zamówienia. Kierowany przez Zamawiającego do Wykonawcy wniosek nie musi posiadać załączników, a Zamawiający dokonuje weryfikacji spełniania warunków przez proponowanego nowego Wykonawcę we własnym zakresie. Zmiana osoby Wykonawcy wymaga zawarcia trójstronnego aneksu do niniejszej umowy, mocą którego:

- zmianie ulegnie strona umowy, tj. Wykonawca,
  - nowy Wykonawca przejmie wszelkie zobowiązania w stosunku do Zamawiającego,
  - należne Wykonawcy wynagrodzenie nie ulegnie zmianie, podobnie jak łączne obciążenie Zamawiającego,
  - termin realizacji ulegnie zmianie wyłącznie o tyle, o ile będzie to konieczne dla wprowadzenia nowego Wykonawcy na teren budowy,
  - nowy Wykonawca przejmie wszelkie zobowiązania Wykonawcy w stosunku do podwykonawców, dostawców i usługodawców związanych z realizacją niniejszej umowy i odpowiadać będzie tak samo, jak Wykonawca za prawidłowe rozliczenie wynagrodzeń tych podmiotów,
  - nowy Wykonawca udziela gwarancji i rękojmi na całość robót,
  - nowy Wykonawca wniesie zabezpieczenie należytego wykonania umowy lub wspólnie z Wykonawcą dokona zmiany ustanowionych zabezpieczeń należytego wykonania umowy tak, by po zmianie Wykonawcy Zamawiający zachował wymaganą umową możliwość skorzystania z tych zabezpieczeń,
  - nowy Wykonawca zawrze z Wykonawcą przy udziale Zamawiającego porozumienie określające zasady rozliczenia pomiędzy Wykonawcą a nowym Wykonawcą z tytułu robót w toku oraz przejścia zobowiązań w stosunku do podwykonawców, dostawców i usługodawców Wykonawcy. Porozumienie wymaga zatwierdzenia przez Zamawiającego, który jednakże nie jest jego stroną i nie odpowiada oraz nie gwarantuje wykonania wzajemnych zobowiązań wynikających z tego porozumienia. Treść porozumienia nie może zmieniać niniejszej umowy, a także wpływać na zakres praw i obowiązków Zamawiającego;
- b) konieczności wydłużenia terminu realizacji umowy z powodu zaistnienia okoliczności opisanych w § 14 niniejszej umowy;
  - c) konieczności zmiany w zakresie materiałów, parametrów technicznych, technologii wykonania robót budowlanych, sposobu i zakresu wykonania przedmiotu umowy w następujących sytuacjach:
    - konieczności zrealizowania jakiegokolwiek części robót, objętej przedmiotem umowy, przy zastosowaniu odmiennych rozwiązań technicznych lub technologicznych, niż wskazane w dokumentacji projektowej lub STWIORB, a wynikających ze stwierdzonych wad tej dokumentacji lub STWIORB lub zmiany stanu prawnego, w oparciu o który je przygotowano, gdyby zastosowanie przewidzianych rozwiązań groziło niewykonaniem lub nienależyтым wykonaniem przedmiotu umowy,

- wystąpienia warunków terenu budowy odbiegających w sposób istotny od założonych, w szczególności napotkania niezinventaryzowanych lub błędnie zinventaryzowanych sieci, instalacji lub innych obiektów budowlanych,
  - konieczności realizowania przedmiotu umowy przy zastosowaniu innych rozwiązań technicznych lub materiałowych ze względu na zmiany obowiązującego prawa,
  - wystąpienia niebezpieczeństwa kolizji z planowanymi lub równolegle prowadzonymi przez inne podmioty inwestycjami w zakresie niezbędnym do uniknięcia lub usunięcia tych kolizji,
  - wystąpienia siły wyższej uniemożliwiającej wykonanie przedmiotu umowy zgodnie z jej postanowieniami,
- d) zmian przepisów prawa mających wpływ na termin wykonania robót lub sposób ich prowadzenia,
- e) powstania konieczności dostosowania zapisów umowy do zmian w przepisach prawa powszechnie obowiązującego,
- f) zmiany wysokości wynagrodzenia Wykonawcy oraz terminu realizacji zamówienia i zakresu przedmiotowego zamówienia w wypadku:
- wystąpienia konieczności zaniechania określonych robót ze względu na ich zbyteczność spowodowaną błędem projektowym,
  - wystąpienia konieczności wykonania robót zamiennych, co obejmuje możliwość zaniechania realizacji części robót i/lub powierzenia Wykonawcy do wykonania innych robót lub robót wykonanych w inny sposób w miejsce robót zaniechanych,
  - wystąpienia konieczności wykonania robót dodatkowych obejmujących zwiększenie zakresu ilościowego lub rzeczowego wykonywanych robót, jeśli ich nieobjęcie jest spowodowane błędem projektowym, który Wykonawca wykaże, a wykonanie tych robót jest konieczne dla osiągnięcia celu realizacji zamówienia,

W razie zaistnienia okoliczności uzasadniających zlecenie robót dodatkowych przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia obowiązują zapisy § 8 ust. 22 do 26 niniejszej umowy.

W razie zaistnienia okoliczności uzasadniających zlecenie robót zamiennych, w tym również w sytuacji określonej w § 8 ust. 23 niniejszej umowy, w celu ustalenia wysokości wynagrodzenia Wykonawca przedłoży kosztorys szczegółowy, który zawierać będzie rozbięcie na poszczególne elementy robót. Kosztorys ten zostanie przygotowany w oparciu o wskaźniki nakładów określone w odpowiednich katalogach nakładów rzeczowych (KNR), bądź w innych katalogach branżowych, wskazujących nakłady rzeczowe robót budowlanych dla danego województwa za kwartał poprzedzający kwartał, w którym dokonywana jest wycena. W wyjątkowych przypadkach, gdy brak będzie możliwości określenia wskaźnika nakładów rzeczowych dla konkretnego elementu robót w dostępnych katalogach, o których mowa powyżej, Wykonawca przyjmie do kalkulacji wycenę indywidualną. W przypadku, gdy roboty zamienne odnoszą się do robót dodatkowych, zapisy § 8 ust. 22 do 26 niniejszej umowy stosuje się odpowiednio. Rozwiązania zamienne nie mogą wykraczać poza przedmiot zamówienia z tym zastrzeżeniem, że w przypadku robót zamiennych w odniesieniu do koniecznych robót dodatkowych powinny ulepszać realizowane zamówienie, usprawniać proces budowy bądź zamieniać prace i nakłady w danej kategorii CPV. Podstawą wykonania robót zamiennych będzie protokół konieczności rozwiązań zamiennych, zatwierdzony przez Zamawiającego, Inspektora Nadzoru, Wykonawcę wraz z ofertą Wykonawcy, zawierającą wyliczenie wartości rozwiązań zamiennych, zgodnie z zasadami określonymi powyżej. Zamawiający nie dopuszcza robót zamiennych, które skutkowałyby istotnymi zmianami zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru Wykonawcy, zmian przepisów prawa mających wpływ na termin wykonania robót lub sposób ich prowadzenia, z zastrzeżeniem robót zamiennych w odniesieniu do robót dodatkowych, stanowiących podstawę do zmiany zapisów umownych na zasadach określonych w niniejszym paragrafie.

- g) zmiany warunków płatności ze względu na okoliczności niezależące po stronie Wykonawcy, co Wykonawca wykaże.
3. Strony niniejszej umowy, uwzględniając dyspozycję art. 436 pkt 4 lit. b oraz art. 439 ust. 1 PZP, dopuszczają możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia umownego pod warunkiem wystąpienia następujących okoliczności i w niżej wskazanym zakresie:
- a) w przypadku, gdy umowa o roboty budowlane zawarta jest na okres dłuższy niż 6 miesięcy i czas realizacji przedmiotu niniejszej umowy jest dłuższy niż 6 miesięcy,
  - b) w przypadku zmian wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie art. 2 ust. 3 do 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, zmian zasad podlegania i/lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne lub zmian zasad gromadzenia i wysokości wpłat do pracowniczych planów kapitałowych, o których mowa w ustawie z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych, w zakresie, w jakim zmiany te będą miały wpływ na koszty wykonania zamówienia, z tym zastrzeżeniem, że:

- jeżeli zmiany, o których mowa w ust. 3 lit. b, powodują wzrost kosztów wykonania zamówienia, Wykonawca zobowiązany jest wykazać kwotę zwiększającą koszt wykonania zamówienia w formie kalkulacji w zestawieniu tabelarycznym z uwzględnieniem zaistniałych zmian, jak również wykazać wpływ zmiany na realizację niniejszej umowy, czasokres występowania wpływu oraz przedstawić dokumenty wykazujące zatrudnienie osób i czasokres zatrudnienia pracowników, których zmiana dotyczy, w ramach realizacji niniejszej umowy, a jeżeli pracownicy ci uczestniczyć będą w jej realizacji nie przez cały okres jej trwania lub w niepełnym wymiarze pracy – odpowiednią kalkulację proporcjonalną,
  - jeżeli zmiany, o których mowa w ust. 3 lit. b, powodują obniżenie kosztów wykonania zamówienia Wykonawca przedłoży na wezwanie Zamawiającego (w zależności od zakresu wprowadzonych zmian legislacyjnych):
    - listę pracowników Wykonawcy oddelegowanych wyłącznie do realizacji niniejszej umowy, a objętych zmianami, o których mowa w art. 436 pkt 4 lit. b PZP,
    - listę płac dotyczącą pracowników wskazanych w tir. 1, z uwzględnieniem wysokości odprowadzanych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wraz z odpowiadającym jej wyciągiem z listy płac za okres bezpośrednio poprzedzający wprowadzenie zmian, o których mowa w art. 436 pkt 4 lit. b PZP,
    - zaświadczenie o niezaleganiu w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, wydane przez właściwą dla miejsca prowadzenia działalności Terenową Jednostkę Organizacyjną ZUS, dotyczące pracowników wskazanych w tir. 1,
    - oświadczenia Wykonawcy oraz odpowiadające mu oświadczenia każdego z pracowników, o których mowa w tir. 1, w przedmiocie okresu zatrudnienia u Wykonawcy oraz zamiarze kontynuowania zatrudnienia w całym okresie realizacji niniejszej umowy,
    - innych, nieujętych powyżej dokumentów, potwierdzających wpływ zmian regulacji ustawowych wskazanych w art. 436 pkt 4 lit. b PZP na zmianę wysokości wynagrodzenia umownego Wykonawcy;
- c) w przypadku zmiany cen materiałów lub kosztów realizacji robót budowlanych w zakresie wskazanym w niniejszej umowie na poniższych warunkach:
- każda ze Stron ma możliwość wystąpienia o dokonanie zmiany wysokości wynagrodzenia nie częściej niż po upływie każdego pełnego kolejnego roku realizacji umowy, liczonego od dnia jej zawarcia,
  - jeśli pomiędzy złożeniem oferty a zawarciem umowy minął okres dłuższy niż 180 dni kalendarzowych roczne okresy, po których każda ze Stron może wystąpić o zmianę wysokości wynagrodzenia, oblicza się od daty złożenia oferty;

Każda ze stron może wystąpić o zmianę wysokości wynagrodzenia, jeśli zmiana kosztu realizacji robót budowlanych w kolejnym roku realizacji umowy przekroczy 10%, obliczanych w stosunku do wskaźnika kosztów w stosunku od daty określonej zgodnie z tir. 1 lub 2 powyżej. Zmianę kosztu ustala się w oparciu o współczynnik procentowy zmiany cen produkcji budowlano-montażowej, publikowany w komunikatach Głównego Urzędu Statystycznego. Do obliczenia należy przyjąć wskaźnik z kwartału, w którym została zawarta umowa albo złożona oferta (odpowiednio tir. 1 albo 2) oraz dla kwartału, w którym jedna ze Stron występuje do drugiej o dokonanie zmiany wynagrodzenia (jego obniżenie lub podwyższenie).

Obliczenia dokonuje się wg wzoru:

$$(1+Wk_1/100) \times (1+Wk_2/100) \times \dots \times (1+Wk_x/100) = W_w$$

gdzie:

Wk – wzrost cen produkcji budowlano-montażowej kwartał do kwartału, publikowany w komunikacie Głównego Urzędu Statystycznego, wyrażony w procentach;

Wk₁ – współczynnik z kwartału następującego po podpisaniu umowy;

Wk_x – współczynnik końcowy z ostatniego dostępnego kwartału na dzień złożenia wniosku o zmianę wysokości wynagrodzenia;

W_w – współczynnik waloryzacji.

Waloryzacji podlegać będzie tylko wartość robót niezafakturowanych do dnia złożenia wniosku o zmianę wysokości wynagrodzenia. Zmiana wysokości wynagrodzenia następuje przez przemnożenie wynagrodzenia umownego z tytułu robót niezafakturowanych do dnia złożenia wniosku o zmianę wysokości wynagrodzenia przez współczynnik waloryzacji.

Z chwilą pisemnego wystąpienia o dokonanie zmiany druga Strona nie może uchylić się od zawarcia aneksu zmieniającego wysokość wynagrodzenia, o ile spełnione są powyżej określone przesłanki dla dokonania zmiany.

Po dokonaniu zmiany Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia nowego harmonogramu rzeczowo-finansowego, a procedurę określoną w § 8 ust. 1 niniejszej umowy stosuje się odpowiednio, przy czym terminy do złożenia nowego harmonogramu obliczane są od dnia zawarcia aneksu zmieniającego wysokość wynagrodzenia.

W razie zmiany polegającej na obniżeniu wynagrodzenia Wykonawcy winien on niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 21 dni od dnia zatwierdzenia nowego harmonogramu rzeczowo-finansowego, zwrócić Zamawiającemu nadpłaconą część wynagrodzenia. Zamawiający jednocześnie zobowiązuje się do przyjęcia wystawionych przez Wykonawcę faktur korygujących zmniejszających wartość uprzednio zapłaconych faktur przejściowych.

Zamawiający dopuszcza łączne podwyższenie wynagrodzenia Wykonawcy o nie więcej niż 15%. Zmiany, o których mowa § 14 ust. 3 lit. a i b, wymagają zawarcia pisemnego aneksu do niniejszej umowy.

- d) w przypadku zmiany stawki podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego – wszelkie zmiany wynagrodzenia Wykonawcy odbywają się na zasadach określonych w § 4 ust. 3 niniejszej umowy.
4. Wykonawca nie może powołać się na zmianę wynagrodzenia umownego spowodowaną okolicznościami, o których mowa w ust. 3 lit a niniejszego paragrafu w sytuacji, gdy zmiana wysokości minimalnego wynagrodzenia, zmiana zasad podlegania i/lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne lub zmiana zasad gromadzenia i wysokości wpłat do pracowniczych planów kapitałowych została ogłoszona we właściwym publikatorze przed datą złożenia oferty przez Wykonawcę.

§ 16

Postanowienia końcowe

1. W sprawach nieuregulowanych postanowieniami niniejszej umowy stosuje się przepisy:
  - a) Prawa zamówień publicznych,
  - b) Kodeksu cywilnego,
  - c) Prawa budowlanego.
2. Strony zgodnie postanawiają, że w przypadku stwierdzenia, iż którekolwiek z postanowień umowy jest nieważne lub bezskuteczne, okoliczność ta nie będzie miała wpływu na ważność i skuteczność pozostałych jej postanowień, chyba że z okoliczności wynikać będzie w sposób oczywisty, iż bez postanowień bezpośrednio dotkniętych nieważnością lub bezskutecznością, umowa nie zostałaby zawarta.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, Strony zobowiązane będą zawrzeć aneks do umowy, w którym sformułują postanowienia zastępcze o celu gospodarczym równoważnym lub zbliżonym do celu postanowień nieważnych lub bezskutecznych.
4. Strony ustalają, że wszelką korespondencję związaną z realizacją niniejszej umowy kierowaną do Zamawiającego należy wysyłać na poniższy adres:

Akademia Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki
ul. Czajkowskiego 109
51-147 Wrocław
kancelaria@awl.edu.pl

natomiast wszelką korespondencję związaną z realizacją niniejszej umowy kierowaną do Wykonawcy należy wysyłać na poniższy adres:
.....
5. Wszelkie doręczenia dokonywane na adresy wskazane w ust. 4 niniejszego paragrafu uznaje się za skuteczne pod ostatnio znanym adresem – z chwilą dokonania pierwszego awiza.
6. Osobami odpowiedzialnymi za kontakty w sprawie realizacji niniejszej umowy ze strony Zamawiającego są: Justyna Mikołajczak, tel.: 261 658 045, e-mail: justyna.mikolajczak@awl.edu.pl z tym zastrzeżeniem, że osoby te nie są uprawnione do składania jakichkolwiek oświadczeń woli w imieniu Zamawiającego, w szczególności zaciągania zobowiązań, a jedynie do prowadzenia bieżącej korespondencji, w tym korespondencji technicznej.
7. Osobami odpowiedzialnymi za kontakty w sprawie realizacji niniejszej umowy ze strony Wykonawcy są:
..... tel. ...., e-mail: ..... z tym zastrzeżeniem, że osoby te uprawnione są do prowadzenia w imieniu Wykonawcy bieżącej korespondencji, w tym korespondencji technicznej, niezawierającej jednakże oświadczeń woli, chyba że umocowanie tych osób do składania takich oświadczeń wynikać będzie z odrębnych, znanych Zamawiającemu pełnomocnictw.
8. Zmiany osób wskazanych w ust. 6 i 7 niniejszego paragrafu nie wymagają zawarcia aneksu do niniejszej umowy, lecz pisemnego powiadomienia ze wskazaniem nowych danych kontaktowych.
9. Prawa i obowiązki, a w szczególności zobowiązania finansowe, nie mogą być przekazane na rzecz osób trzecich bez uprzedniej pisemnej zgody Stron i w granicach określonych w PZP.

10. Spory związane z realizacją przedmiotu niniejszej umowy lub wynikłe na jej tle rozstrzygać będzie sąd właściwy miejscowo dla siedziby Zamawiającego. Wykonawca zobowiązany jest do określania w umowach zawieranych z podwykonawcami właściwości miejscowej sądu, jak w zdaniu 1. oraz nałożenia na nich obowiązku ustalania takiej właściwości miejscowej sądu w dalszych umowach podwykonawczych.
11. Umowa została sporządzona w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach – po jednym dla każdej ze Stron.

ZAMAWIAJĄCY

WYKONAWCA

RADCA PRAWNY
MARIUSZ KRYSZTOPOLSKI
WR 3009

